

Parlamentaariselle Yle-työryhmälle

Vastaukset kuulemisen yhteydessä 23.2.2024 esitettyihin kysymyksiin

Parlamentaarinen Yle-työryhmä on Yleisradion suullisen kuulemisen yhteydessä (*Marit af Björkesten, Maisa Hyrkkänen ja Matti Apunen*), kokouksessaan 23.2.2024, esittänyt kysymyksiä, joihin luvattiin vastata kuulemisen jälkeen kirjallisesti. Vastaukset on koottu tähän muistioon.

Tästä yleisöjulkisesta versiosta on poistettu luottamukselliset tiedot.

Sisällys

1. Urheilutapahtumien esitysoikeudet 2018-2023: kokonaispanostus ja 10 arvokkainta aakkosjärjestyksessä	2
2. Pohjoismaisen julkisen palvelun median eroja ja yhtäläisyyksiä	6
3. Ylen rahoitus on keskitasoa tai vähän sen alle	9
4. Alue toiminnan kustannukset	12
5. Kieliryhmien ja erityisryhmien kustannukset ja palveleminen, selkosuomesta ukrainankielisiin uutisiin	13
5.1. Ruotsinkielinen julkisen palvelun tehtävä	13
5.2. Muut kieliryhmät, erityisryhmät ja saavutettavuus	15
5.2.1. Vähemmistökieliryhmät, mm. Yle Saame ja englannin-, romani-, ukrainan ja venäjänkieliset sisällöt	16
5.2.2. Saavutettavuus, mm. selkosuomi, tekstitykset ja kuvailutulkaukset	18
6. Huoltovarmuuden ja varautumisen vastuut aiheuttavat kustannuksia Ylen jatkuvassa toiminnassa myös normaalioloissa	20
6.1. Huoltovarmuuteen liittyviä kuluja ei ole (kuin tietyiltä osin) eroteltavissa toiminnan muista kuluista	21
6.2. Uhkakuvat ovat yhä monimuotoisempia, Ylen on laajennettava nykyisiä panostuksia ja kustannustason nousu lisää kuluja	23
6.3. Näin huoltovarmuus aiheuttaa kuluja Ylen jokapäiväisessä toiminnassa	24

1. Urheilutapahtumien esitysoikeudet 2018-2023: kokonaispanostus ja 10 arvokkainta aakkosjärjestyksessä

- Urheilulla on tärkeä rooli yhteisten kokemusten tarjoajana elämäntavoiltaan eriytyvässä yhteiskunnassa. Ilman Yleä moni tapahtuma ja laji jäisi vaille vapaata näkyvyyttä.
- Urheilun esitysoikeudet hankitaan entistä useammin yhteistyössä kaupallisen median kanssa.
- Yle on monelle suomalaiselle urheilun lajiliitolle merkittävä kumppani, joka vaikuttaa sekä lajin mahdollisuuksiin kerätä markkinaehtoista rahoitusta, vahvistaa lajin elinvoimaa ja vetovoimaa sekä suuren yleisön että potentiaalisten harrastajien joukossa.

Yle Urheilu pyrkii varmistamaan, että suomalaisille on vapaasti katsottavaksi tarjolla yhteiskunnan merkittävimpiä urheiluhetkiä ja monipuolinen tarjonta. Urheilusopimukset solmitaan tyypillisesti useiksi vuosiksi eteenpäin. Ylen pisimmät, tällä hetkellä voimassa olevat sopimukset ulottuvat vuoteen 2032 asti.

Urheilun merkitys yhteiskunnalle ja yleisölle

Urheilun kansainväliset arvokisat ja kotimaan tapahtumat ovat merkittäviä panostuksia sekä Ylen suomenkielisessä toiminnassa että Svenska Ylessä. Urheilulla on tärkeä rooli yhteisten kokemusten tarjoajana elämäntavoiltaan eriytyvässä yhteiskunnassa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään yhteiskunnallisesti merkittävien tapahtumien televisiontilistasta, eli tapahtumista, jotka pitää olla vapaasti jokaisen suomalaisen katsottavissa ([Valtioneuvoston asetus audiovisuaalisista palveluista 18.12.2014/1245, 6§ Yhteiskunnallisesti merkittävät tapahtumat](#)). Maksukanavat eivät ole läheskään jokaisen suomalaisen hankintamahdollisuuksien rajoissa ja yhteiskunta on halunnut varmistaa, että tiettyihin tapahtumiin on kaikilla suomalaisilla yhtäläinen oikeus. Listalle on kirjattu vain urheilutapahtumia. Listan päivityksessä vuonna 2021 sille lisättiin myös naisten vastaavat tapahtumat, joiden esittämisessä Ylellä on ollut iso rooli.

Yhteiskunnallisesti merkittävimpien tapahtumien lisäksi Ylellä on merkittävä rooli keskisuurten ja pienten lajien esiinnostamisessa. Yle on monelle suomalaiselle urheilun lajiliitolle merkittävä kumppani, joka vaikuttaa sekä lajin mahdollisuuksiin kerätä markkinaehtoista rahoitusta, vahvistaa lajin elinvoimaa ja vetovoimaa sekä suuren yleisön että potentiaalisten harrastajien joukossa. Ilman Yleä moni tapahtuma ja laji jäisi vaille vapaata näkyvyyttä.

Kaiken tämän urheilukulttuuria edistävän työn mahdollistaa se, että Ylellä on tarjolla myös yhteiskunnallisesti merkittävimpiä tapahtumia. Ilman suurta yleisöä

kiinnostavia urheilusisältöjä pienempiä lajeja ei pystyittäisi nostamaan suuren yleisön kiinnostuksen kohteeksi: pienemmät lajit tarvitsevat suurempien houkuttelevuutta tueksi kiinnostuksen herättämiselle.

Urheilun esitysoikeudet entistä useammin yhteistyössä kaupallisen median kanssa

Yle useimmiten toimii joko kaupallisen median kumppanina tai alueella, jossa kilpailua on vähän jos lainkaan. Tämä johtuu pitkälti siitä, että vapaan näkyvyyden logiikka ja yhteiskunnallinen tehtävä erottaa Ylen muista urheilumedioista.

Lisäämällä kumppanuuksia ja jakamalla esitysoikeuksia Yle on onnistunut säilyttämään monipuolisen urheilutarjonnan ja pystyy tarjoamaan kattavan lajivalikoiman vuosikymmenen vaihteeseen asti. Tämä koskee niin kansainvälisiä arvokisoja kuin kotimaan palloilulajeja. Yle solmi vuonna 2023 Sanoma Oy:n kanssa kolmivuotisen sopimuksen, jonka myötä Superpesiksen naisten ja miesten, Veikkausliigan sekä Kansallisen Liigan valikoituja otteluita nähdään Ylen kanavilla vuosina 2023–2025. Vastaavaa yhteistyötä on myös Viaplayn ja Telia/MTV:n kanssa hiihtolajien ja jalkapallon mm-kisoista vuoteen 2026 asti.

Alla on listattu kymmenen arvokkainta oikeussopimusta aakkosjärjestyksessä vuosina 2018-2023. Yhden lajin oikeudet voi olla useamman yhteistyösopimuksen takana. Jokainen esitysoikeussopimus tuottaa merkittävän määrän live-sisältöä televisioon, radioon ja/tai Areenaan.

jatkuu seuraavalla sivulla...

LUOTTAMUKSELLINEN osa alkaa.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

LUOTTAMUKSELLINEN osa päättyy.

Lisää aiheesta Ylen 14.12.2023 päivätyssä ja Yle-työryhmälle toimitetussa vastauksessa *“Yleisradion vastaukset parlamentaarisen Yle-työryhmän 20.11.2023 esittämään 13 kysymykseen”* sivulla 20, jossa kerrottiin:

- A. Urheilu oikeuksien hintojen julkisuudesta
- B. Urheilun osuus Ylen sisältökokonaisuudesta
- C. Urheilun merkitys yhteiskunnalle ja yleisölle
- D. Ylen urheilutarjonnan tehokkuudesta
- E. Urheilun esitysoikeusmarkkinan toimintalogiikka
- F. Ylen rooli urheilun mediamarkkinassa
- G. Urheilusisältöjen kustannuksista ja alueellisuuden vaikutuksesta
- H. NHL-hankintapäätöksen perusteista

2. Pohjoismaisen julkisen palvelun median eroja ja yhtäläisyyksiä

Yhtäläisyyksiä:

- Laaja tehtäväkenttä. Jokaisessa maassa julkisen palvelun yleisradioyhtiöt tarjoavat monipuolista sisältöä, joka palvelee koko väestöä.
- Vaikka rahoitusmallit ja niiden perusteet vaihtelevat, ne kaikki pyrkivät varmistamaan yleisradioyhtiöiden riippumattomuuden ja vakaan rahoituksen.

Eroja:

- Organisaatiorakenne: Ruotsissa toimii kolme erillistä yleisradioyhtiötä. Tanskassa on julkisen palvelun velvoitteita ja rahoitusta myös muilla kuin DR:llä.
- Mediapoliittinen sääntely: Suomea lukuun ottamatta pohjoismaissa on käytössä niin sanottu toimilupakausimalli eli tiettyihin vuosiin sidottu malli.
- Suomessa yksi merkittävä erottava tekijä on virallinen kaksikielisyys, vaikka kaikissa maissa tunnustetaan vähemmistökielten merkitys.
- Digitaalisuus: Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa kannetaan huolta julkisen palvelun mediayhtiöiden pärjäämisestä digitalisoituvassa mediakentässä.
- Huoltovarmuus ja varautumisen pitkä perinne on Suomessa, Venäjän rajanaapurina, toista luokkaa kuin muissa Pohjoismaissa.

Pohjoismaissa yleisradiotoiminnan tehtävät ja rahoitus sekä yhteiskunnallinen viitekehys ovat lähimpänä toisiaan, joten vertailu niihin on sinänsä perusteltua.

Jokaisessa maassa on kuitenkin omat kansalliset ja kulttuuriset erityispiirteensä, jotka on syytä ottaa huomioon eri maiden mediajärjestelmiä ja yleisradioyhtiöitä vertailtaessa. Taustalla vaikuttavat myös väestörakenteen ja mediamarkkinoiden eroavaisuudet. Eroja löytyy pohjoismaidenkin kesken, kun tarkastellaan yksityiskohtaisemmin yleisradioyhtiöiden tehtäviä ja mediaa koskevaa sääntelyä osana kunkin maan mediapolitiikan kokonaisuutta.

Esimerkiksi **Ruotsissa on kolme erillistä yleisradioyhtiötä:** Sveriges Television (SVT), Sveriges Radio (SR) sekä opetussisältöjä tuottava Utbildningsradion (UR), joiden toimintaa rahoitetaan vuodesta 2019 alkaen Yle-veron kaltaisella julkisen palvelun maksulla. Niiden yhteenlaskettu budjetti on yli 800 miljoonaa euroa.

Norjassa toimii valtion kokonaan omistama julkisen palvelun yleisradioyhtiö NRK, jonka tehtävät on määritelty yhtiöjärjestyksessä ja toimilupaa vastaavassa asiakirjassa ([NRK-plakaten](#)). NRK:n rahoituskehys vahvistetaan neljäksi vuodeksi kerrallaan, kuten yleensä valtion pitkäjänteisissä

hankkeissa, ja NRK saa rahoituksensa valtion budjetista. Uusi rahoitusmalli, joka pääpiirteissään muistuttaa Yle-veroa, otettiin käyttöön vuonna 2020. Norjassa Bergenissä toimivalla yksityisellä TV2-yhtiöllä on lisäksi tiettyjä julkisen palvelun velvoitteita, jotka on määritelty kulttuuriministeriön vahvistamassa toimiluvassa.

Tanskan malli poikkeaa eniten Suomesta, Ruotsissa ja Norjasta, vaikka yleisradioyhtiöiden tehtävissä on paljon yhtäläisyyksiä. Tanskassa vallassa oleva hallitus ja mahdolliset tukipuolueet sopivat mediapolitiikan tavoitteista monivuotisilla mediapoliittisilla sopimuksilla, jotka linjaavat julkisen palvelun ja kaupallisen median toimintaraameja yleensä neljäksi-viideksi vuodeksi kerrallaan. [Uusin sopimus](#) on voimassa 2023-2026.

Tanskassa kattavasta julkisen palvelun tehtävästä vastaa yleisradioyhtiö Danmarks Radio (DR), jonka toimintaa rahoitetaan vuodesta 2022 alkaen uudella veroluonteisella mediamaksulla. Julkisen rahoituksen lisäksi DR:lla on pohjoismaisia sisaryhtiöitä enemmän myös kaupallisia tuloja. DR:n tehtävät perustuvat em. mediapoliittiseen sopimukseen, ja ne määritellään tarkemmin DR:n ja kulttuuriministeriön välisessä julkisen palvelun sopimuksessa ([public service-kontrakt](#)).

Julkisesti rahoitetun yleisradioyhtiö DR:n lisäksi maassa toimii valtion omistama, tilausmaksu- ja mainosrahoitteinen tv-yhtiö TV2, jolle kuuluu tiettyjä [toimiluvassa määriteltyjä julkisen palvelun velvoitteita](#). Lisäksi julkisella rahoituksella ja julkisen palvelun tehtävän pohjalta toimii alueellista uutis- ja ajankohtaistoimintaa hoitava TV 2 Regionerna, joka koostuu kahdeksasta itsenäisestä alueellisesta yhtiöstä, joiden yhteenlaskettu budjetti on noin 77 miljoonaa euroa. Alueyhtiöiden lähetyksiä nähdään myös valtakunnallisen TV2:n pääkanavalla. Radiossa rajattu julkisen palvelun tehtäviä on FM-kanava Radio4:llä, joka saa julkista rahoitusta vajaat 14 miljoonaa euroa.

Kaikissa Pohjoismaissa yleisradioyhtiöillä on laaja tehtävä ja siihen perustuva rahoitus. Julkisen palvelun tehtävät ovat demokraattisilta, yhteiskunnallisilta ja kulttuurisilta perusteiltaan hyvin samanlaiset, vaikka yksityiskohdissa, painotuksissa ja mediaa koskevassa sääntelyssä on kansallisia eroja. Koska julkinen palvelu on eri maissa järjestetty eri tavoin, tehtäviä ei voi täysin yhteismitallisesti verrata keskenään, erillään kunkin maan mediapoliittisesta kontekstista.

Tehtävien kokonaisuutta arvioidessa yksi merkittävä erottava tekijä Suomessa on virallinen kaksikielisyys, joka sisältyy Ylen tehtävään. Lain mukaan Ylen tulee kohdella ohjelmatoiminnassa yhtäläisin perustein suomen- ja ruotsinkielistä väestöä. Svenska Yle vastaa lakisääteiseen tehtävään kuuluvasta ruotsinkielisestä julkisesta palvelusta. Lisäksi Yle tuottaa sisältöjä saamen kielillä (Yle Sápmi julkisen palvelu), romaniksi ja viittomakielellä sekä soveltuvin osin muillakin kielillä.

Tanskan yleisradioyhtiö DR:lla ja Norjan NRK:lla ei ole yhtä kattavaa kielivelvoitetta, vaikka yhtiöt vähemmistökielisiä palveluja tarjoavatkin. Ruotsissa yleisradioyhtiöiden tehtäviin sisältyy viisi kansallista vähemmistökieltä: saami, suomi, romani, meänkieli ja jiddisch, joiden lisäksi sisältöjä tulee tarjota soveltuvien osin muilla kielillä.

Huomionarvoista Suomessa, Venäjän rajanaapurina, on huoltovarmuusjärjestelyiden tärkeys, vankka pohja ja varautumisen pitkä historiallinen perinne, jota tukevat Ylen digitaalinen valmius ja alueellinen toiminta. Turvallisuustilanteen muututtua muut pohjoismaiset yleisradioyhtiöt ovat hakeneet esimerkkiä Ylen toiminnasta. Maantieteelläkin on merkitystä: esimerkiksi Tanska on lyhyiden välimatkojen maa, mikä vaikuttaa toiminnan kuluihin ja alueellisten toimipisteiden määrään. Jakelun ulottaminen koko maahan on kalliimpaa vuonojen Norjassa tai maantieteellisesti laajassa ja harvaan asutussa Suomessa kuin Tanskassa.

Ruotsissa yleisradioyhtiöiden ([SVT](#), [SR](#), [UR](#)) toimiluvat vuosille 2020-2025 perustuvat laajaan ja monipuoliseen julkisen palvelun tehtävään. Yleisradioyhtiöillä on muun muassa erityinen velvoite vahvistaa uutisjournalismia alueilla, jotka jäävät uutistoiminnassa katveeseen, esimerkiksi syrjäseuduilla. Sama velvoite sisältyy myös Norjan yleisradioyhtiön NRK:n tehtävään. Ruotsissa parlamentaarisen komitean yhtenä tehtävänä on valmistella ehdotus uudesta julkisen palvelun yleisradiotoimintaa koskevasta laista, jonka tarkoituksena on ajantasaistaa nykyistä lainsäädäntöä niin, että se vastaa mediankäytön muutoksiin ja on teknologianeutraali. Tämä sisältyy komitean helmikuussa 2023 saamaan toimeksiantoon, jonka perusteella se arvioi SVT:n, SR:n ja UR:n tehtäviä, rahoitusta, suhdetta kaupalliseen mediaan ja sääntelyä seuraavalle toimilupakaudelle 2026-2033. Ruotsin yleisradioyhtiöiden toimilupakausi pitenee tuolloin kuudesta vuodesta kahdeksaan vuoteen.

Norjan yleisradioyhtiöllä NRK:lla on niinkään laaja julkisen palvelun tehtävä, joka perustuu yhteiskunnan tarpeisiin ja kansalaisten yhdenvertaiseen tiedonsaantiin. NRK:n tehtävät määrittelevä toimilupa muun muassa toteaa, että NRK:n tulee olla läsnä ja kehittää palveluja kaikilla tärkeillä media-alustoilla, mukaan lukien internet, jotta se voi palvella kaikkia kansalaisia.

Digitaalisuus painottuu aiempaa vahvemmin myös Tanskan uudessa mediapoliittisessa sopimuksessa ja DR:n toimiluvassa, jossa edelliseen sopimukseen sisältyneitä yksityiskohtaisia rajoituksia on purettu. Nämä koskivat esimerkiksi pitkien, syventävien artikkelien julkaisua verkossa sekä ulkomaisen draaman 8 päivän saatavilla oloa yhtiön suoratoistopalvelu DRTV:ssä. Uuden sopimuksen myötä yhtiö saa lisäresursseja mm. lasten digitaalisten palvelujen kehittämiseen.

3. Ylen rahoitus on keskitasoa tai vähän sen alle

Yhtäläisyydet:

- Rahoituksen kokoluokka. Rahoitus on suunniteltu tukemaan laajaa julkisen palvelun tehtävää.

Huomioitavaa:

- Bruttokansantuotteeseen suhteutettu vertailu on ongelmallinen, koska se on riippuvainen talouden suhdannekehityksestä.
- Asukaskohtainen per capita -vertailu puolestaan antaa rajoitetun kuvan tarvittavasta rahoituksesta, joka vaatii väestön koosta riippumatta tietyn tason.

Yleisradiotoiminnan rahoitus on Suomessa keskitasoa tai vähän sen alle, jos sitä verrataan esimerkiksi muihin Pohjoismaihin tai keskikokoisiin Euroopan maihin, joiden yleisradioyhtiöt ovat samankaltaisia, kuten oheisesta taulukosta ilmenee. Vertailukelpoiset luvut ovat vuodelta 2022, sillä vuoden 2023 tietoja ei ole vielä saatavilla. Luvut perustuvat Euroopan yleisradioliiton (EBU) jäsenyhtiöiltään keräämiin tietoihin.

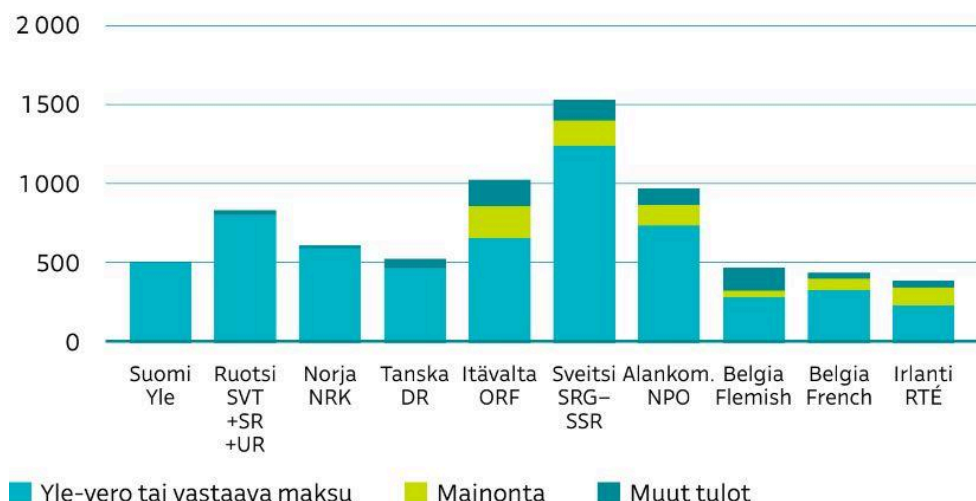
Ylen nettomääräinen julkinen rahoitus (506 miljoonaa euroa vuonna 2022) on pienempi kuin Norjassa (NRK: 599 miljoonaa euroa) ja Ruotsissa (SVT, SR, UR: 807 miljoonaa euroa). Tanskan yleisradioyhtiö DR:n julkinen rahoitus oli vertailuvuonna 470 miljoonaa euroa. Tanskan lukuja vertailtaessa on kuitenkin syytä huomioida, että summaan vaikuttavat aiempien vuosien rahoitusleikkaukset, joista Tanskan uusi hallitus päätti sittemmin luopua. DR:n rahoitusta on vuoden 2022 jälkeen korotettu ja korotetaan tulevana vuosina aina 2026 asti, jotta vahvistetaan tanskalaista julkisen palvelun mediaa ja DR:n asemaa, mikä ei näy vertailussa vuodelta 2022.

Tanskan hallitus ja sen tukipuolueet parlamentissa päättivät vuonna 2021, että merkittävä osa edellisellä vaalikaudella päätetyistä DR:n rahoitusleikkauksista perutaan ja yhtiön taloutta vahvistetaan. Tämä merkitsi sitä, että edelliseen mediapoliittiseen sopimukseen sisältyneestä 20 prosentin leikkaustavoitteesta vuosille 2019-2023 toteutui 12 prosenttia eli noin 56 miljoonaa euroa. Vuosille 2022-2023 kaavaillusta 8 prosentin eli noin 34 miljoonan euron lisäleikkauksesta luovuttiin.

Julkisen rahoituksen lisäksi DR saa kaupallisia tuloja muita pohjoismaisia yleisradioyhtiöitä enemmän, esitysoikeuksien myynnin ja studio- ja laitevuokrien lisäksi myös tytäryhtiön kautta omistamansa konserttitalon myyntituloista. Ruotsissa sponsorointi on sallittu pienessä mittakaavassa ja tietyin, tarkkaan määritellyin ehdoin, esimerkiksi Euroviisujen ja urheilulähetysten yhteydessä.

Kun julkisen rahoituksen ohella huomioidaan muut tuotot, Ylen tulot olivat vuonna 2022 yhteensä 514 miljoonaa euroa, Tanskan DR:n 532 miljoonaa euroa, Norjan NRK:n 615 miljoonaa euroa ja Ruotsin kolmen yleisradioyhtiön yhteenlaskettuna 839 miljoonaa euroa.

Julkisen palvelun yleisradioyhtiöiden rahoitusvertailu 2022, miljoonaa euroa

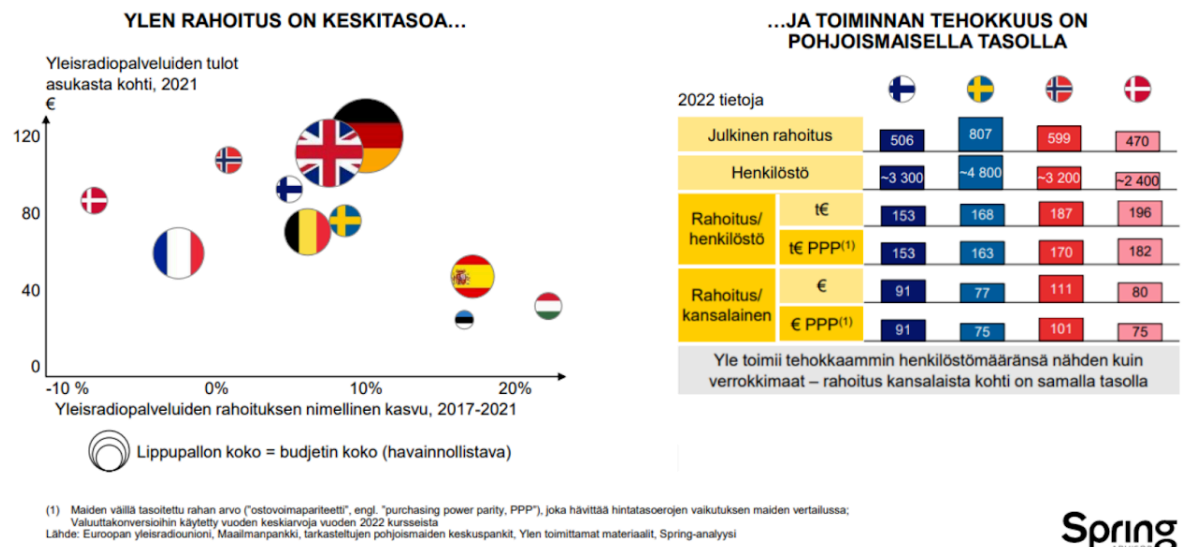
Ruotsin yleisradioyhtiöiden nykyiseen toimilupaan 2020-2025 sisältyy 2 prosentin rahoituskorotus vuosittain kattamaan kustannustason nousua. Toimiluvissa yleisradioyhtiöille annettiin myös tiettyjä lisävelvoitteita, jotka liittyvät mm. huoltovarmuuden, aluetoiminnan ja vähemmistökielisten palveluiden vahvistamiseen. Ruotsin yleisradioyhtiöt ovat jättäneet kevääseen 2024 työskentelevälle parlamentaarille arvionsa tulevien vuosien rahoitustarpeesta. Ruotsin radion [SR:n pääjohtaja Cilla Benkö arvioi](#), että yhtiö tarvitsee 3,5 prosentin lisärahoituksen kyetäkseen hoitamaan olemassa olevat lakisääteiset velvoitteensa.

Kuten edellä on todettu, yleisradioyhtiöiden rahoituksen taso määräytyy niiden lakisääteisten tehtävien perusteella, joiden lähtökohtana ovat yhteiskunnan ja kansalaisten tarpeet. Bruttokansantuotteeseen suhteutettu vertailu on ongelmallinen, koska se on riippuvainen talouden suhdannekehityksestä, joka voi vaihdella eri maissa ja eri vuosina eikä huomioi esimerkiksi kansallisia erityispiirteitä tehtävässä ja väestörakenteessa.

Asukaskohtainen per capita -vertailu taas antaa rajoitetun kuvan julkisen palvelun tehtävien hoitamiseen tarvittavasta rahoituksesta, joka vaatii väestön koosta riippumatta tietyn tason. Esimerkiksi uutisen, lastenohjelman tai opetussisällön tekeminen maksaa yhtä paljon, oli se sitten tehty 10 miljoonan asukkaan Ruotsissa tai 5,6 miljoonan asukkaan Suomessa.

Muissa pohjoismaissa on julkisen yleisradiotoiminnan rinnalla vakiintunut ja erillinen mediatukijärjestelmä muun median, kuten alueellisen journalismin tukemiseksi.

YLE ON TEHOKKUUDESSA VERROKKIEN TASOLLA PIENESTÄ VÄESTÖPOHJASTA HUOLIMATTA

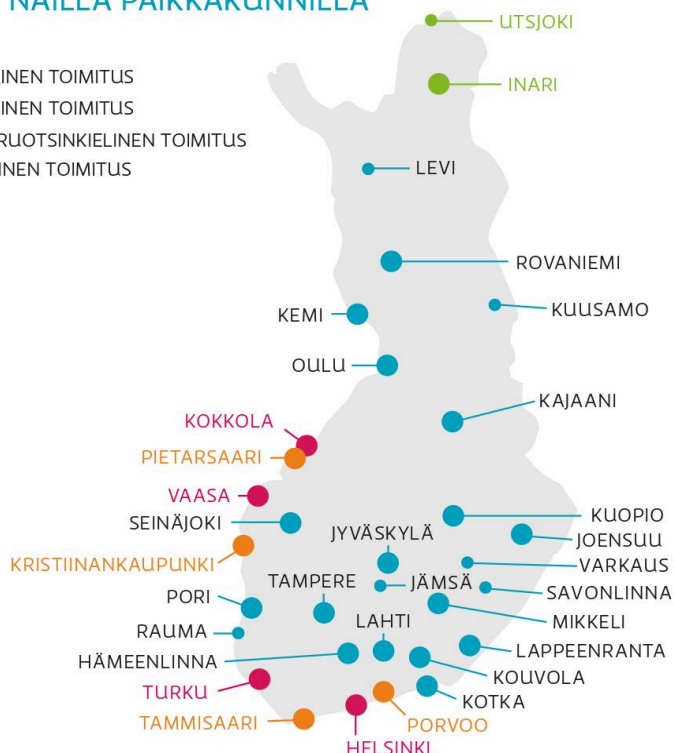
4. Aluetoiminnan kustannukset

Yle on läsnä 32 paikkakunnalla suomen- (28), ruotsin- (8) ja saamenkielisine (2) aluetoimituksineen ja toimipisteineen. Aluetoimitukset tekevät sisältöä televisioon, radioon ja verkkoon. Ne tarjoavat sisältöjä niin paikalliselle väestölle kuin valtakunnan uutisiin, mikä tekee eri alueiden kehitystä ja erityispiirteitä näkyväksi koko Suomeen. Yle on viime vuosina vahvistanut suomenkielisten paikallistoimitusten verkostoa perustamalla uusia toimipisteitä maakuntiin. Kyse on olemassa olevien toimittajien siirtämisestä uusiin toimipisteisiin. Vuonna 2023 uusimpana aloitti yhden hengen paikallistoimitus Kittilän Levillä.

Aluetoiminnan kustannukset vuonna 2023 olivat 38 miljoonaa euroa, joista toimitilojen kustannukset olivat 4 miljoonaa euroa. Summa sisältää Ylen suomen-, ruotsin- ja saamenkielisen alueellisen uutis- ja ajankohtaistoiminnan kustannukset. Helsingin Pasilan ja Tampereen kiinteistökuluja ei ole sisällytetty kustannuksiin, koska paikkakunnilla on myös paljon muuta kuin alueellista toimintaa. Laskelmaan ei sisälly lähetys- tai jakelukuluja.

YLE TOIMII NÄILLÄ PAIKKAKUNNILLA

- SUOMENKIELINEN TOIMITUS
- RUOTSINKIELINEN TOIMITUS
- SUOMEN- JA RUOTSINKIELINEN TOIMITUS
- SAAMENKIELINEN TOIMITUS

5. Kieliryhmien ja erityisryhmien kustannukset ja palveleminen, selkosuomesta ukrainankielisiin uutisiin

Ylen kielij- ja erityisryhmien palvelemisen kustannus vuonna 2023 oli 45,8 miljoonaa euroa. Summasta suurin osa on peräisin ruotsinkielellä julkisen palvelun tehtävää hoitava Svenska Ylen toiminnasta, jonka kustannus oli 39,8 miljoonaa euroa. Saamen- ja muunkielisen sisällön kustannus oli 2,6 miljoonaa euroa. Ohjelmatekstityksen ja muiden erityisryhmien palveluiden (ohjelmatekstitys, viittomakieliset palvelut, selkokieliset uutiset, äänitekstitys ja kuvailutulkkaukset) kustannus oli 3,4 miljoonaa euroa.

Mainitut summat ovat suoria kustannuksia, eikä niissä ole huomioitu suomenkielisen uutis- ja ajankohtaistoiminnan kokonaisuutta ja sen tarjoamaa tukea, mitä muiden kieliryhmien julkisen palvelun toteuttamisessa hyödynnetään, myös Svenskan Ylen osalta. Kyse on muun muassa suunnittelusta, uutishankinnasta, sisällöistä, kuvamateriaalista ja kansainvälisistä yhteyksistä.

5.1. Ruotsinkielinen julkisen palvelun tehtävä

- Svenska Yle tavoittaa koko ruotsinkielisen Suomen, mikä vahvistaa demokratiaa ja kansalaisten kykyä osallistua yhteiskunnan toimintaan. Se antaa myös valmiuden palvella ruotsinkielistä yleisöä poikkeusoloissa. Lisäksi Svenska Ylen sisällöt toimivat ikkunana suomenruotsalaisuuteen ja pohjoismaisuuteen kaikille suomalaisille, ja osalla ohjelmista on suuri suomenkielinen yleisö.
- Noin puolet Svenska Ylen sisällöstä on muuta kuin uutisia. Ilman Svenska Yleä ei olisi ruotsinkielisiä dokumentteja, monipuolista tv- ja audiodraamatarjontaa, lastenohjelmia, musiikkiohjelmia tai viihdeohjelmia, jotka heijastavat suomalaista ja suomenruotsalaista yhteiskuntaa.
- Svenska Ylen budjetista 11 prosenttia käytetään ostoihin noin kolmeltakymmeneltä kotimaiselta kaupalliselta tuotantoyhtiöltä, jotka tekevät sisältöä ruotsin kielellä.

Svenska Yle vastaa Ylen julkisen palvelun tehtävästä ruotsin kielellä Laki Yleisradio Oy:n (22.12.1993/1380) mukaisesti; "Julkisen palvelun ohjelmatoiminnan tulee erityisesti ... kohdella ohjelmatoiminnassa yhtäläisin perustein suomen- ja ruotsinkielistä väestöä".

Svenska Yle on ainoa mediatalo, joka tavoittaa koko ruotsinkielisen Suomen, ja sen viikoittainen tavoittavuus on noin 90 prosenttia. Näin Svenska Yle voi tuoda esiin paikallisia sisältöjä valtakunnallisesti, luoda

yhteisen keskustelufoorumin ja tarjota tilaisuuksia kokoontua tapahtumien ympärille.

Kun kansalaisille tarjotaan tietoa heidän äidinkielellään ja kun he näkyvät ja ovat edustettuina tiedotusvälineissä, vahvistetaan demokratiaa ja kansalaisten kykyä osallistua yhteiskunnan toimintaan. Tämä näkyy erityisesti vaaleissa ja uutistilanteissa, joissa tarve omien kanavien ja alustojen kautta tarjottavalle sisällölle omalla äidinkielellä on ensiarvoisen tärkeää. Näissä tilanteissa mikään muu uutistoimija Suomessa ei tavoita koko suomenruotsalaista yleisöä.

Noin puolet Svenska Ylen sisällöstä on muuta kuin uutisia. Svenska Yle luo, tuottaa ja ylläpitää ruotsinkielistä kulttuuria Suomessa kaikissa muodoissaan, musiikista ja draamasta perinteisiin ja murteisiin. Kulttuuri vahvistaa identiteettiä ja antaa suomenruotsalaisille yhteyden osana laajempaa yhteisöä. Ilman Svenska Yleä ei olisi ruotsinkielisiä dokumentteja, monipuolista tv- ja audiodraamatarjontaa, lastenohjelmia, musiikkiohjelmia tai viihdeohjelmia, jotka heijastavat suomalaista ja suomenruotsalaista yhteiskuntaa.

Demokratian kannalta on tärkeää, että ruotsinkieliset tiedotusvälineet tavoittavat myös suomenkielisen yleisön. Tässä tv-kanava Yle Femillä ja Yle Areenalla on tärkeä rooli: liikkuvan kuvan avulla kielimuurit on helpompi ylittää kuin pelkällä tekstillä tai äänellä. Osalle suomenkielisestä väestöstä ruotsinkielinen Yle tarjoaa ainoan mahdollisuuden päästä tutustumaan ruotsin- tai kaksikielisten elämään maassamme.

Yle on ainoa mediayhtiö, jossa suomen- ja ruotsinkieliset voivat kohdata samoilla kanavilla ja alustoilla. Se luo edellytykset kieliryhmien välisille kohtaamisille, keskusteluille ja kokemuksille. Ne yhdistävät suomalaisia kielestä ja kulttuurista riippumatta. Molempien kansalliskielten näkyvyys ja kunnioitus lisäävät myös kansallista yhteenkuuluvuuden ja yhteisöllisyyden tunnetta.

Lisäksi Svenska Yle tarjoaa ikkunan pohjoismaiseen yhteisöön myös muiden Pohjoismaiden yleisradioyhtiöiltä saamansa ja hankkimansa sisällön kautta.

Svenska Ylen toiminnan voi tiivistää seuraavasti:

1. Kattava tarjonta radiossa, tv:ssä, Yle Areenassa ja verkossa

Noin puolet Svenska Ylen sisällöstä on uutis- ja ajankohtaissisältöä. Toinen puolikas sisällöstä on kulttuuria, lastensisältöjä, nuortensisältöjä, tv- ja audiodraamaa, urheilua, dokumentteja, oppimissisältöjä ym.

2. Valmius palvella ruotsinkielistä yleisöä poikkeusoloissa

Svenska Ylen uutistoiminta on rakennettu toimimaan kaikissa tilanteissa, myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Yle Vega toimii virallisena hätäkanavana ruotsinkieliselle väestölle. Korona-aika osoitti, että myös muulla kuin uutisilla on vahva rooli kansalaisten resilienssin vahvistamisessa.

3. Fokus saavutettavuudessa ja erityisryhmien palvelemissa

Svenska Yle tarjoaa uutiset selkoruotsiksi joka arkipäivä. Lisäksi keskeisiä Svenska Ylen sisältöjä tulkitaan suomenruotsalaiselle viittomakielelle. Kaikki ruotsinkieliset tv-sisällöt tekstitetään ruotsiksi esimerkiksi kuulovammaisten palvelemiseksi, Yle Areenasta löytyy kuvatulkkattuja sisältöjä ja verkkosivumme svenska.yle.fi:n rakenteessa on huomioitu saavutettavuus.

4. Yhteistyö kaupallisten mediayhtiöiden ja tuotantoyhtiöiden kanssa, jotta voimme vahvistaa kaupallista media-alaa ja luovaa alaa

Svenska Yle on viime vuosina lisännyt yhteistyötä suomenruotsalaisen kaupallisen median kanssa. Kaupalliselle medialle on tarjottu ilmaiseksi mm. seuraavia palveluja ja sisältöjä ruotsin kielellä: vaalikone, vaalien tulospalveluja, koulutuksia, verkkotekstejä ja uutisstriimejä.

Svenska Ylen budjetista 11 prosenttia käytetään ostoihin noin kolmeltakymmeneltä kotimaiselta kaupalliselta tuotantoyhtiöltä, jotka tekevät sisältöä ruotsin kielellä.

5. Svenska Ylen sisältö tavoittaa sekä ruotsin- että suomenkielisen yleisön

Svenska Ylen sisällöt tavoittavat noin 90 prosenttia suomenruotsalaisista joka viikko. Lisäksi Svenska Ylen sisällöt toimivat ikkunana suomenruotsalaisuuteen ja pohjoismaisuuteen kaikille suomalaisille, ja osalla ohjelmista on suuri suomenkielinen yleisö. Kaikki tv-ohjelmat, suoria lähetyksiä lukuun ottamatta, tekstitetään suomeksi.

5.2. Muut kieliryhmät, erityisryhmät ja saavutettavuus

- Yle pyrkii lakisääteisiin tehtäviinsä perustuen turvaamaan erityis- ja vähemmistöryhmien tiedonsaannin tarpeet yhtäläisin ehdoin.
- Yle tarjoaa sisältöjä ja palveluja suomen, ruotsin ja saamen kielten lisäksi kahdella viittomakielellä, selkosuomeksi ja -ruotsiksi sekä englannin, venäjän, romanin ja karjalan kielillä ja lisäksi soveltuvien osien muilla kielillä kuten ukrainaksi.

- Yle on ainoa media Suomessa, joka tarjoaa monikielisiä ja saavutettavia sisältöjä ja palveluita tässä laajuudessa.

Julkisen palvelun yleisradioyhtiönä Ylellä on lakisääteisiä tehtäviä, jotka liittyvät yhdenvertaisuuden, suvaitsevaisuuden ja kulttuurisen moninaisuuden edistämiseen.

Tavoitteena on turvata erityis- ja vähemmistöryhmien tiedonsaannin tarpeet, edistää mediankäyttäjien yhdenvertaisuutta ja huolehtia samalla siitä, että eri kieli- ja kulttuurivähemmistöt sekä aistivamman tai muun toimintarajoitteen takia heikommassa asemassa olevat tulevat tasavertaisesti kuulluiksi ja nähdyiksi.

Yle tarjoaa sisältöjä ja palveluja suomen, ruotsin ja saamen kielten lisäksi suomalaisella ja suomenruotsalaisella viittomakielellä, selkosuomeksi ja -ruotsiksi sekä englannin, venäjän, ukrainan, romanin ja karjalan kielillä. Lisäksi sisältöjä tehdään soveltuvien osin muillakin kielillä.

Saavutettavuus on liitetty entistä vahvemmin osaksi Yle tarjonnan suunnittelua, ja Yle on tehnyt viime vuosina määrätietoista työtä sisältöjen saavutettavuuden parantamiseksi yhteistyössä palvelujen käyttäjien kanssa. Ylen sisältöjen ja palveluiden saavutettavuutta edisestään suomen- ja ruotsinkielisin tekstityksin, kuvailtulkkauksin ja äänitekstityksin.

Mediankäytön muuttuessa Yle on suunnannut kehitystyötä erityisesti verkkopalveluiden saavutettavuuden ja käytettävyyden parantamiseen. Esimerkiksi Yle.fi-sivuston ja Yle-sovelluksen uutisartikkeleihin lisättiin vuonna 2023 kuuntele artikkeli -toiminto, jolloin tekstimuotoisen artikkelin saa synteettisesti ääneen luettuna. Samalla Yle valmistautuu EU:n esteettömyysdirektiiviin kansalliseen toimeenpanoon.

5.2.1. Vähemmistökieliryhmät, mm. Yle Saame ja englannin-, romani-, ukrainan ja venäjänkieliset sisällöt

- Yle Novostin venäjänkielisten uutisten pääkohderyhmänä ovat Suomessa asuvat venäläiset sekä venäjän kielestä kiinnostuneet.
- Romaniväestölle Yle tarjoaa sisältöjä Yle Radio 1:ssä ja Yle Areenassa.

- Toukokuussa 2022 Yle käynnisti ukrainankielisen Yle Novyny -uutispalvelun tukemaan maahan saapuvien ja maassa oleskelevien ukrainalaisten tiedonsaantia.

Ylen saamenkielinen toimitus **Yle Sápmi vastaa Ylen saamenkielisestä julkisesta palvelusta**. Sen tehtäviin kuuluvat saamenkieliset ja saamelaiskulttuuria käsittelevät sisällöt ja palvelut, joita toimitus tuottaa kolmella Suomessa puhutulla saamen kielellä eli inarin-, koltan- ja pohjoissaameksi sekä suomeksi. Uutis- ja ajankohtaissisältöjen lisäksi tarjontaan kuuluu kulttuuria, lasten ja nuorten sisältöjä sekä hengellisiä sisältöjä radioon, televisioon ja verkkoon. Niillä on tärkeä rooli saamen kielten ja kulttuurin elinvoiman vahvistajana.

Virallisten kielten lisäksi Yle tuottaa päivittäin uutisia eri alustoille englanniksi ja venäjäksi. Vieraskielistä palvelua on myös ukrainan, karjalan ja romanin kielillä.

Eduskuntavaalikeskusteluja tarjottiin vuonna 2023 englanniksi, arabiaksi, venäjäksi, somaliksi ja lisäksi selkosuomeksi.

Romaniväestölle Yle tarjoaa sisältöjä Yle Radio 1:ssä ja Yle Areenassa. Yle kehittää romanikielistä tarjontaansa yhteistyössä romaniyhteisön ja heitä edustavien järjestöjen kanssa.

Yle News tarjoaa englanninkielisiä uutisia suomalaisesta yhteiskunnasta niille Suomessa asuville, joiden äidinkieli ei ole suomi, ruotsi, venäjä tai saame. Kohderyhmänä ovat myös Suomessa vierailevat turistit sekä Suomesta kiinnostuneet ulkomailla asuvat henkilöt.

Yle Novostin venäjänkielisten uutisten pääkohderyhmänä ovat Suomessa asuvat venäläiset sekä venäjän kielestä kiinnostuneet. Vuonna 2023 toimitus teki uutisia televisioon, verkkoon ja sosiaaliseen mediaan.

Toukokuussa 2022 Yle käynnisti **ukrainankielisen Yle Novyny -uutispalvelun** tukemaan maahan saapuvien ja maassa oleskelevien ukrainalaisten tiedonsaantia. Ylen uutisten verkkosivustolla julkaistaan arkipäivisin tärkeimmät kotimaan uutiset sekä tietoa Ukrainan sotarintamalta. Syksyllä 2023 palvelu laajeni ukrainaksi käännettyihin selkokieliin uutisvideoihin, joita julkaistaan Yle Novynyn Telegram-kanavalla. Niissä puhutaan selkosuomea ja hyödynnetään konekääntämiseen perustuvaa

ukrainankielistä tekstitystä ymmärtämisen ja suomen kielen oppimisen tueksi.

5.2.2. Saavutettavuus, mm. selkosuomi, tekstitykset ja kuvailutulkkaukset

- Ohjelmatekstityksen kohderyhmänä ovat erityisesti huonokuuloiset ja kuurot. Äänitekstitys palvelee ensisijaisesti näkövammaisia ja sokeita sekä henkilöitä, joille tekstin lukeminen tuottaa vaikeuksia. Kuvailutulkkauksesta hyötyvät erityisesti näkövammaiset.
- Kuuroja ja viittomakielisiä varten Yle lähettää päivittäin mm. viittomakieliset tv-uutiset. Yle julkaisee tärkeimpiä ajankohtais- ja uutistapahtumia sekä lastenohjelmia myös suomenruotsalaisella viittomakielellä.
- Selkokieliset uutiset palvelevat heitä, joilla on vaikeuksia puheen tai kirjoituksen ymmärtämisessä sekä suomea tai ruotsia opiskelevia ja maahanmuuttajia.
- Ylen erityispalvelut ovat välttämättömiä vähintään kahdelle miljoonalle suomalaiselle. Näistä vajaa miljoona on selkokielen tarvitsijoita.

Saavutettavuus tarkoittaa, että mahdollisimman moni voi kuluttaa sisältöjä ja palveluita huolimatta mahdollisesta aistivammasta tai motorisesta, fyysisestä tai kognitiivisesta rajoitteesta.

Saavutettaviksi tehdyt palvelut helpottavat myös kielen oppijoita ja mahdollistavat palveluiden käytön ihan kenelle tahansa silloinkin, kun ympäristössä on hetkellisiä häiriötekijöitä kuten melua tai valoa. Saavutettaviksi tehdyt palvelut ovat välttämättömiä joillekin, mutta hyödyttävät kaikkia.

Ylessä **käännetään** suomeksi kaikki vieraskieliset tv-ohjelmat ja lisäksi ruotsinkieliset ohjelmat. Ruotsinnoksia tehdään kaikkien perinteisten tv-kanavien ohjelmiin, ja koko tarjonta löytyy Yle Areenasta. Vuonna 2023 Yle käänsi ohjelmia myös englanniksi ja pohjois-saameksi tavoittavuuden ja yhdenvertaisuuden lisäämiseksi.

Yle **ohjelmatekstittää** suomen- ja ruotsinkieliset televisio-ohjelmat suoria musiikkiesityksiä, suoria urheilulähetyksiä ja alueellisten lähetysten ensilähetyksiä. Ohjelmatekstitys on lakisääteinen palvelu. Kohderyhmänä ovat erityisesti

huonokuuloiset ja kuurot, mutta ohjelmatekstityksistä hyötyvät myös kieltä opiskelevat kuten maahanmuuttajat. Suurin osa television ohjelmatekstityistä ohjelmista julkaistaan Yle Areenassa. Vuonna 2023 Yle jatkoi kehitystyötä suorien lähetysten tekstittämiseksi koneavusteisen sanelutekstityksen avulla.

Äänitekstitys on palvelu, jossa ruudulla näkyvä käännöstekstitys välitetään ohjelman katsojille synteettisenä puheena. Äänitekstitys palvelee ensisijaisesti näkövammaisia ja sokeita sekä henkilöitä, joille tekstin lukeminen tuottaa vaikeuksia. Äänitekstitys on niin ikään lakisääteinen palvelu. Yle liittää äänitekstityksen kaikkiin vieraskielisiin suomeksi ja ruotsiksi käännöstekstitettyihin ohjelmiin. Äänitekstitys toimii myös Yle Areenassa.

Kuvailutulkkaus välittää ohjelman visuaalisen sisällön sanallisessa muodossa. Palvelusta hyötyvät erityisesti näkövammaiset. Yle esittää kuvailutulkkauksia sekä suomeksi että ruotsiksi, ja kuvailutulkatut ohjelmat ovat katsottavissa myös Yle Areenassa.

Kuuroja ja **viittomakielisiä** varten Yle lähettää päivittäin viittomakieliset tv-uutiset, jotka löytyvät myös Yle Areenasta. Viittomakielellä välitetään lisäksi muun muassa A-studion lähetyksiä, eduskunnan kyselytunnit, vaaliohjelmia, erilaisia tapahtumia sekä lastenohjelmia. Yle julkaisee tärkeimpiä ajankohtais- ja uutistapahtumia sekä lastenohjelmia myös **suomenruotsalaisella viittomakielellä**.

Yle Uutiset selkosuomeksi

kertoo uutiset helpolla suomen kielellä siten, että aiheet rajataan selkeästi ja niistä kerrotaan vain olennainen. Uutiset palvelevat televisiossa, radiossa ja verkossa heitä, joilla on vaikeuksia puheen tai kirjoituksen ymmärtämisessä sekä suomea opiskelevia ja maahanmuuttajia. Selkokielen tarvitsijoita on Suomessa arviolta 650 000–750 000. Ylellä on myös vastaava palvelu **selkoruotsiksi** Yle Nyheter på lätt svenska, jonka sisällöstä hyötyy arviolta 40 000 ihmistä.

6. Huoltovarmuuden ja varautumisen vastuut aiheuttavat kustannuksia Ylen jatkuvassa toiminnassa myös normaalioloissa

- Ylen poikkeusolojen järjestelyt ovat kiinteä osa yhtiön normaalia toimintaa. Vain yksittäisiä huoltovarmuudellisia kuluja voidaan tarkastella irrallaan muusta kulurakenteesta, koska ne palvelevat yksinomaan vain varautumista erinäisiin poikkeustilanteisiin.
- Yleisradion lähetys- ja mediajärjestelmät kuuluvat kriittiseen infrastruktuuriin. Tästä syystä Yleisradion järjestelmät on rakennettu mahdollisimman luotettavaksi, jolla on kustannusvaikutuksia.

Poikkeusolojen järjestelyt ovat käytössä myös normaalioloissa. Yleisradion järjestelyt, henkilöstö ja järjestelmät on suunniteltu siten, että ne toimivat kaikissa yhteiskunnan oloissa.

Ylen roolin tärkeyden mukaisesti sen keskeisimpien ohjelmatoimintaan liittyvien järjestelmien luotettavuus pyritään pitämään vähintään suurten palvelinkeskusten luotettavuuden tasolla ja tämä asettaa korkeat vaatimuksensa jatkuvuuden suunnittelulle ja hallinnalle.

Yleisradion järjestelyt ovat osa kriittistä infraa

Kriittinen infrastruktuuri on kansallisella tasolla määritelty termi, joka tarkoitti aiemmin televiestintä- ja tietojärjestelmiä, mutta termiä on sittemmin laajennettu koskemaan kaikkia niitä yhteiskunnan palveluita, rakenteita ja toimintoja, jotka ovat välttämättömiä yhteiskunnan toimivuudelle. Yleisradion lähetys- ja mediajärjestelmät katsotaan kuuluvan kriittiseen infraan.

Toimintakyky poikkeusoloissa on Yleisradion järjestelmissä hyödynnetty myös käytettävyyden näkökulmasta. Joitakin poikkeuksia lukuunottamatta poikkeusjärjestelyiden sijaan Yleisradion järjestelmät on rakennettu mahdollisimman luotettavaksi. Toimintavarmuuden käsitettä kuvataan usein prosenttiluvulla, joka kuvaa järjestelmien vuotuista käytössäoloaika. Varsin yleisesti on käytössä menettely, joka kuvaa katkosaikaa vuositasolla.

jatkuu seuraavalla sivulla...

Käytettävyys erilaisissa järjestelmissä prosentteina ja katkosaikoina:

Luokka	Käytettävyys	Katkosaika vuodessa	Esimerkki
1	90 %	36pv 12h	Henkilökohtaiset palvelut, koejärjestelmät
2	99 %	87h 36min	Kevyet business-järjestelmät
3	99,9 %	8h 46min	Verkko-operaattorit, isojen yritysten järjestelmät
4	99,99 %	52min 33s	Suurten yritysten keskusjärjestelmät, palvelinkeskukset
5	99,999 %	5m 15s	Tietoliikenteen runkoverkot, terveydenhuollon järjestelmät, pankkijärjestelmät, Yleisradion lähetysjärjestelmät
6	99,9999 %	31,5s	Tärkeimmät puolustusjärjestelmät

Teknisen suunnittelun lähtökohtana kaikissa niissä palveluissa, joita arvioidaan tarvittavan poikkeusoloissa on siis korkean palvelutason järjestelmätaso, high availability. Tämä on ulotettu myös digitaalisten palvelualustojen alueelle. Hyvin tehty varautumis- ja jatkuvuussuunnittelu pienentää katkosaikaa ja parantaa käytettävyttä.

Kulurakenne normaaliolojen ja varautumisen järjestelmien välillä ei ole tällä mallilla irroitettavissa toisistaan. Järjestelmät on lähtökohtaisesti tehty toimimaan myös poikkeustilanteissa, vaikka niitä pääasiassa käytetään normaalioloissa.

6.1. Huoltovarmuuteen liittyviä kuluja ei ole (kuin tietyiltä osin) eroteltavissa toiminnan muista kuluista

Toimintavarmuus on arkkitehtuuriratkaisu. Sillä tarkoitetaan järjestelmän suunnittelua ja toteutusta erityisten vaatimusten mukaisesti. Laissa Yleisradio Oy:stä (22.12.1993/1380) ja laissa sähköisen palveluista (917/2014) kuvataan velvoite toimintakyvyn säilyttämiseen poikkeusoloissa, mutta niissä ei kuvata menettelyitä, kuinka riittävä toimintavarmuus ja varautumisen taso saadaan aikaan.

Toimintavarmuuteen on suhtauduttava suunnitteluperusteena, jonka tavoitteena on luoda ympäristöä, joka toimii niin varmasti ja häiriöttä kuin mahdollista. Toimintakyky poikkeusoloissa tulee huomioida kaikissa

keskeisissä ratkaisuissa, joita mahdollisesti tarvitaan kun yhteiskunnallinen tilanne on heikentymässä ja mediaa ja viestintää väestölle tarvitaan kipeimmin.

Esimerkkejä huoltovarmuuskulujen luonteesta

Joitakin yksittäisiä huoltovarmuudellisia kuluja voidaan tarkastella irrallaan muusta kulurakenteesta, koska ne palvelevat yksinomaan vain varautumista erinäisiin poikkeustilanteisiin, kuten yksittäisten tietoliikenneyhteyksien laajaan vikautumiseen tai sähkökatkoihin.

LUOTTAMUKSELLINEN osa alkaa.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

LUOTTAMUKSELLINEN osa päättyy.

Huoltovarmuuden suuruuteen on käytetty laskelmien pohjalta Ylen sisäisesti lukuna noin kahta miljoonaa euroa, mutta luku kattaa vain erityisjärjestelyillä toteutetut ympäristön osat. Jos Ylen toimintakuluja tulkitaan laajasti huoltovarmuuden tavoitteiden kautta, suuri osa sen teknisistä ja toimintakuluista on huoltovarmuuspohjaisia.

6.2. Uhkakuvat ovat yhä monimuotoisempia, Ylen on laajennettava nykyisiä panostuksia ja kustannustason nousu lisää kuluja

Valtioneuvoston ajankohtaisselonteko turvallisuusympäristön muutoksesta lausuu laajasti suomalaista yhteiskuntaa koskettavasta aikakauden vaihdoksesta. Selonteossa lausutaan, että Suomen ja Euroopan turvallisuus- ja toimintaympäristössä on tapahtunut perustavanlaatuinen muutos Venäjän hyökättyä Ukrainain. Selonteossa arvioidaan Venäjän hyökkäyksen aiheuttaman ulko- ja turvallisuuspoliittisen toimintaympäristön muutosta ja sen vaikutuksia Suomelle.

Selonteossa tehdään myös selväksi, että yhteiskunnan vakauden kannalta on tärkeää, että tiedonsaanti kaikille suomalaisille toimii myös vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Turvallisuuspoliittisen tilanteen muututtua on tärkeää, että Yleisradio ja muut mediat pystyvät huolehtimaan luotettavan ja ajankohtaisen tiedon tuottamisesta ja jakamisesta, kansalaisten henkisen kriisinsietokyvyn tukemisesta ja informaatiovaikuttamisen tunnistamisesta ja torjumisesta.

Tämä johtaa siihen, että luvussa 6. mainittu järjestelmien käytettävyyden tason ylläpito on edelleenkin pidettävä merkittävänä suunnittelulähtökohtana.

LUOTTAMUKSELLINEN osa alkaa.

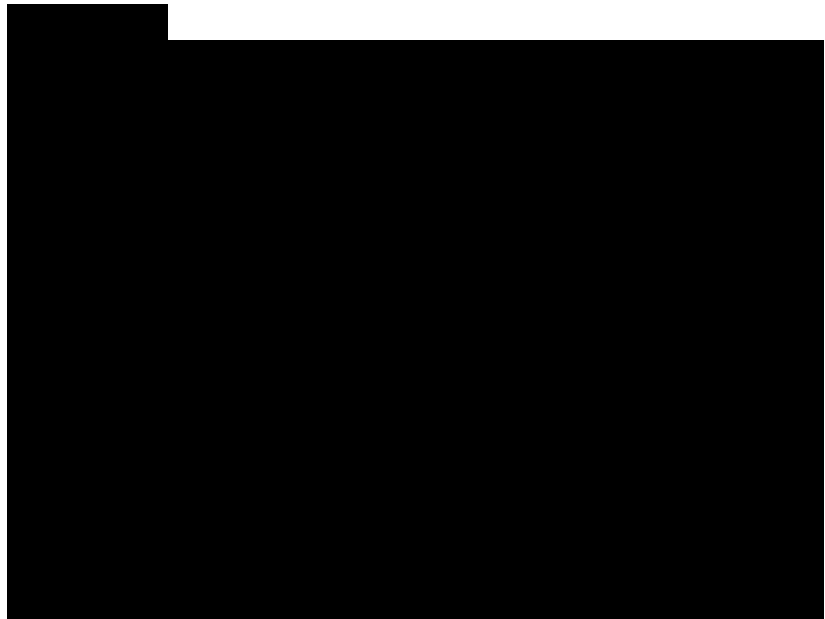
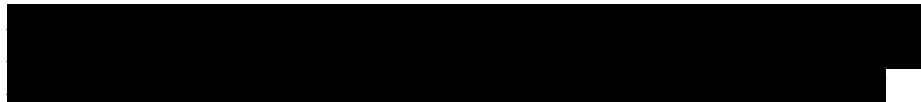
LUOTTAMUKSELLINEN osa päättyy.

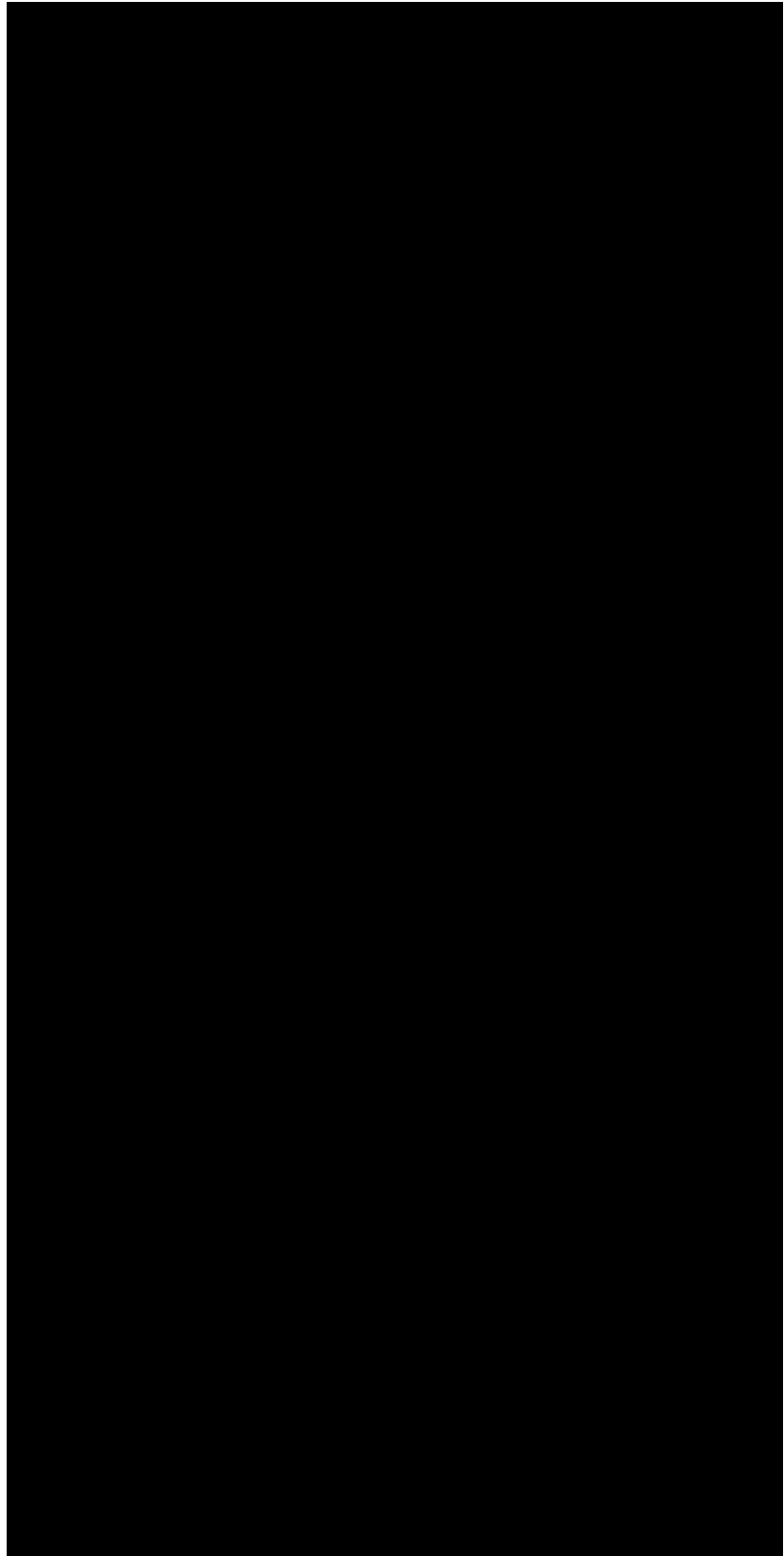
NIS2 ja CER -direktiivit tulevat velvoittamaan Yleisradiota ja niiden takana olevat standardikokonaisuudet vaativat riittävän huoltovarmuudellisen ja tietoturvallisen hallintatason. Nämä vaikuttavat suoraan hallinnolliseen toimintavelvoitteeseen ja vaativat henkilöresursseja.

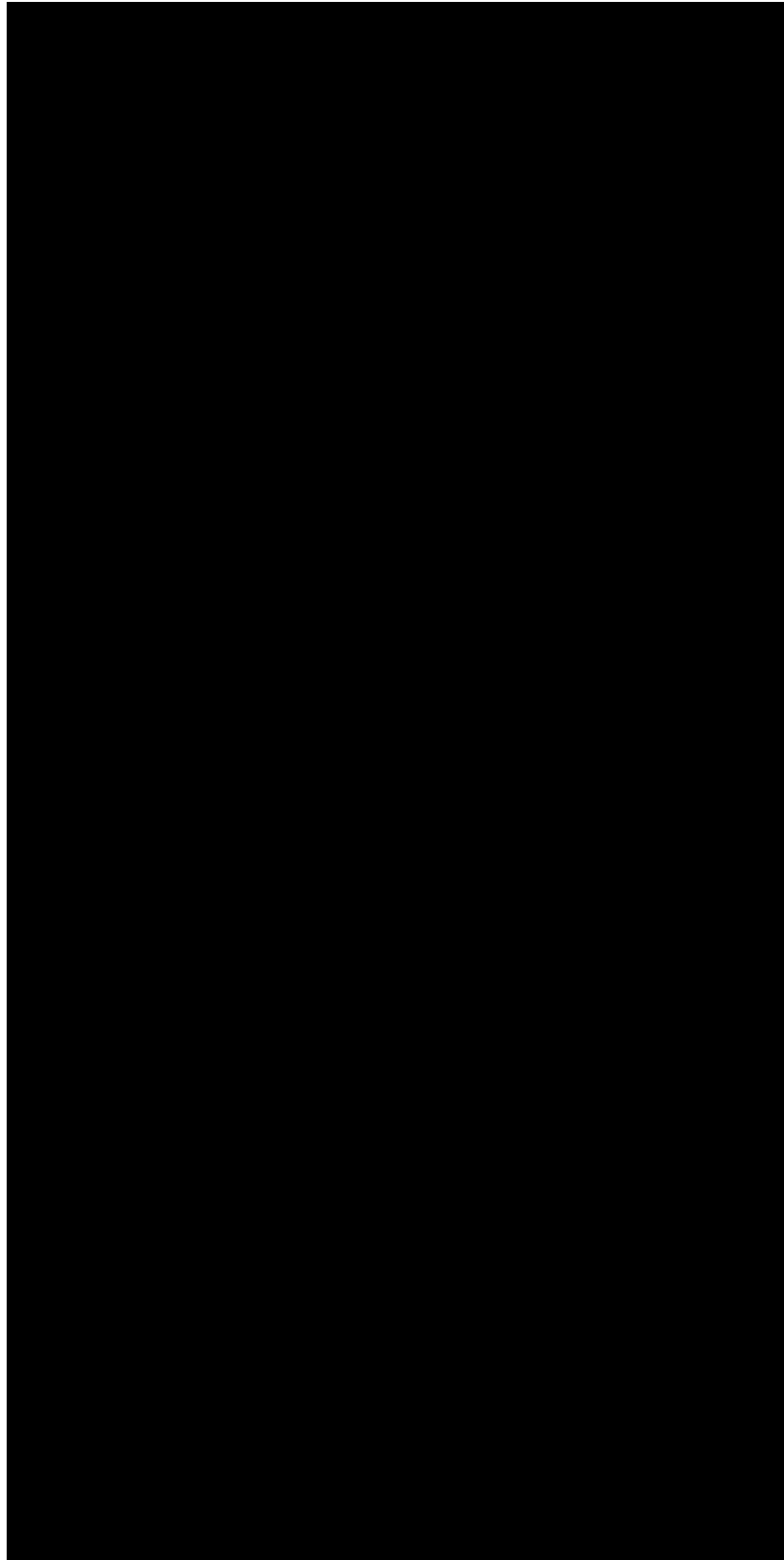
Ylen sisäisen arvion mukaan teknologiakustannukset ovat nousseet vuodesta 2020 noin 30 %. Kulujen nousupaine aiheuttaa myös sisäisten järjestelyiden tarvetta.

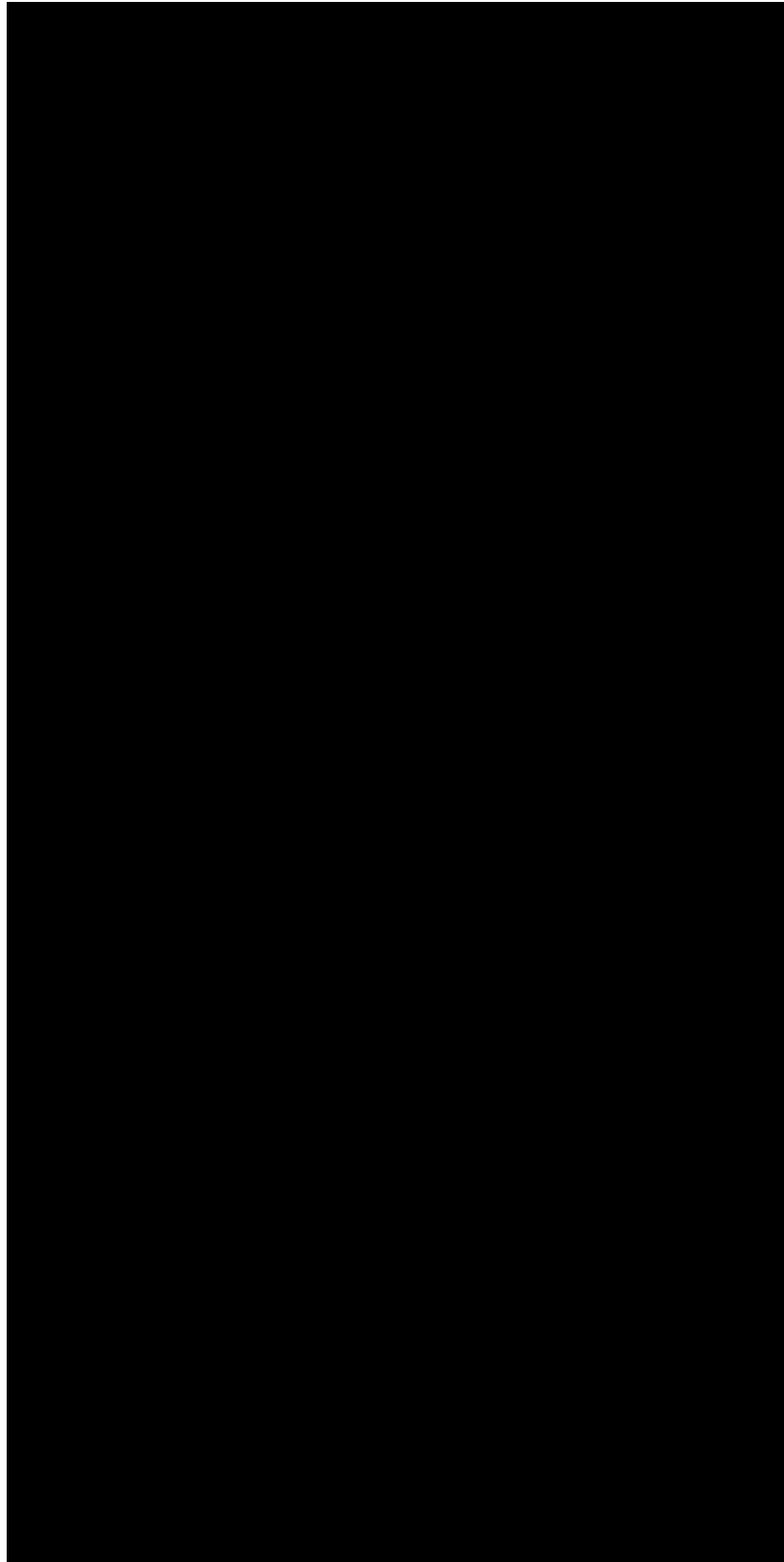
6.3. Näin huoltovarmuus aiheuttaa kuluja Ylen jokapäiväisessä toiminnassa

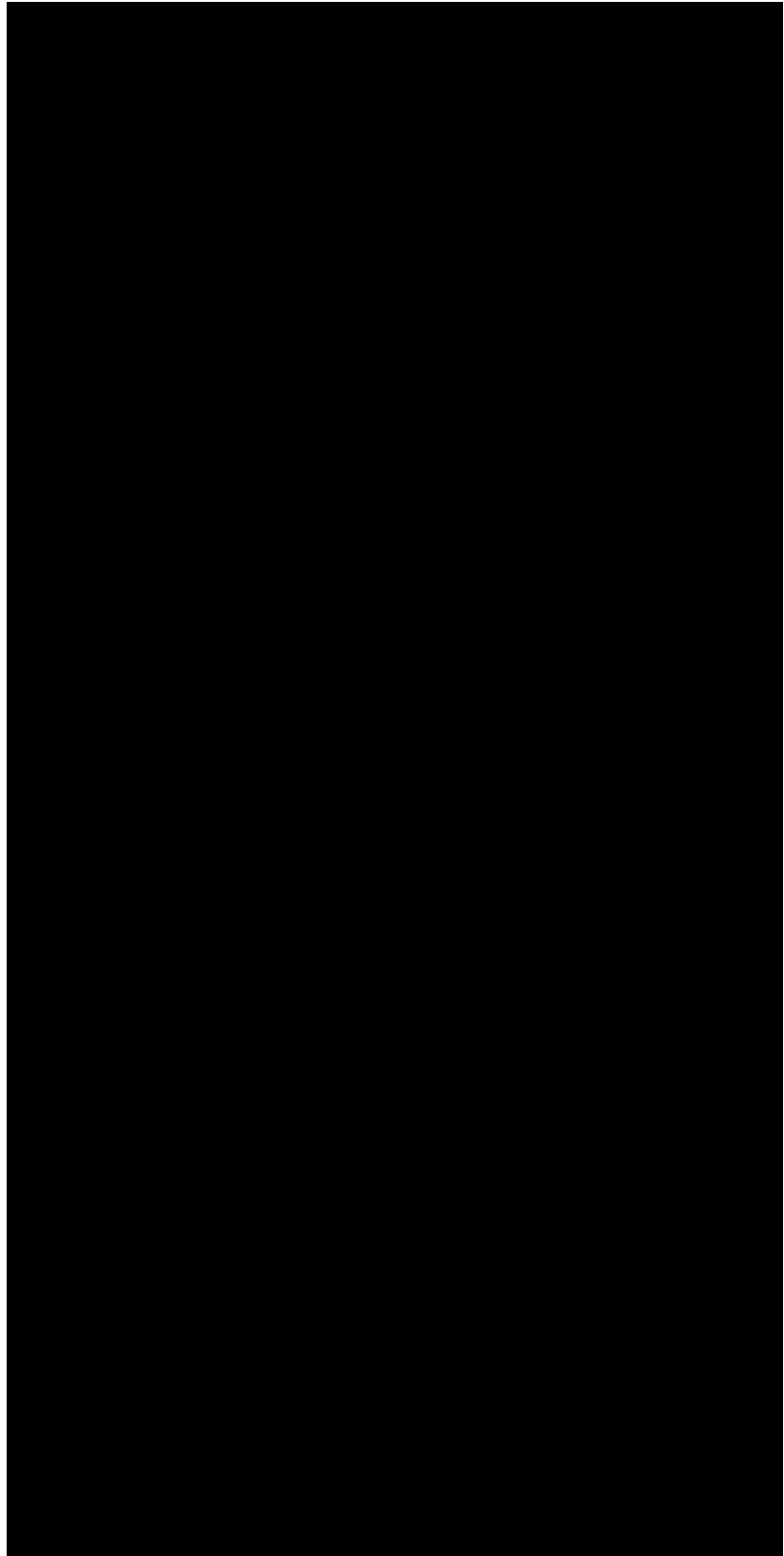
LUOTTAMUKSELLINEN osa alkaa.

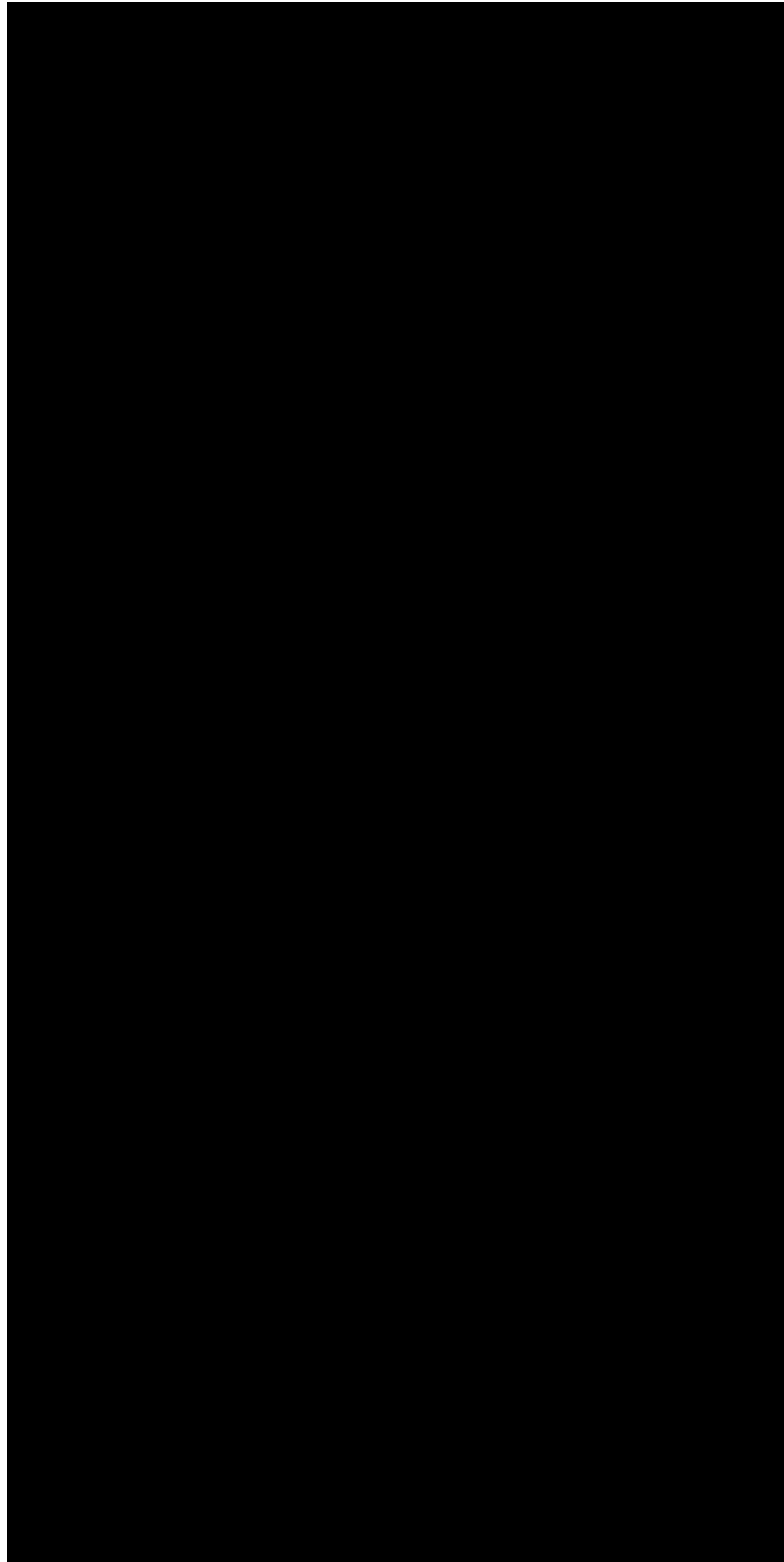

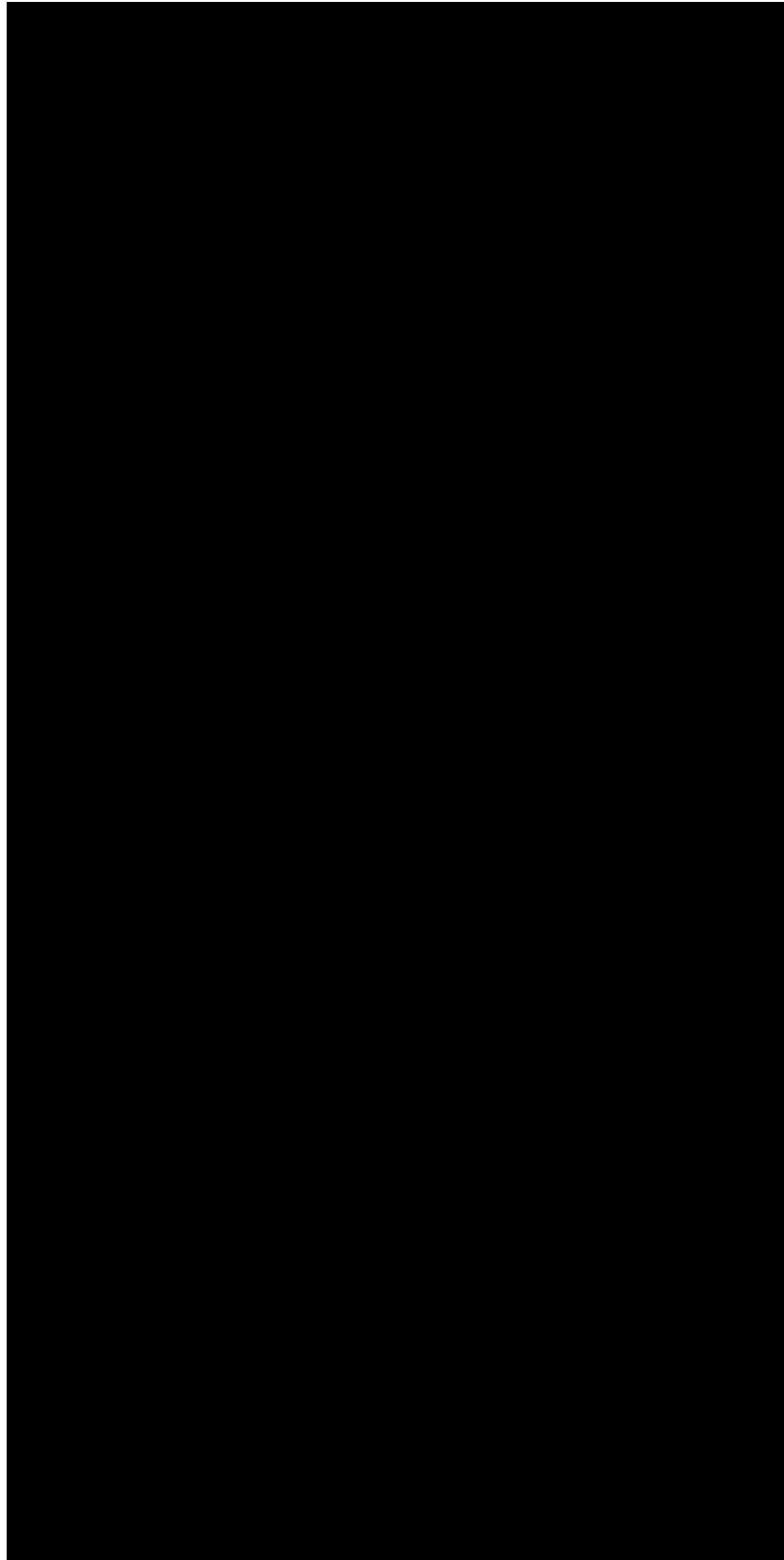

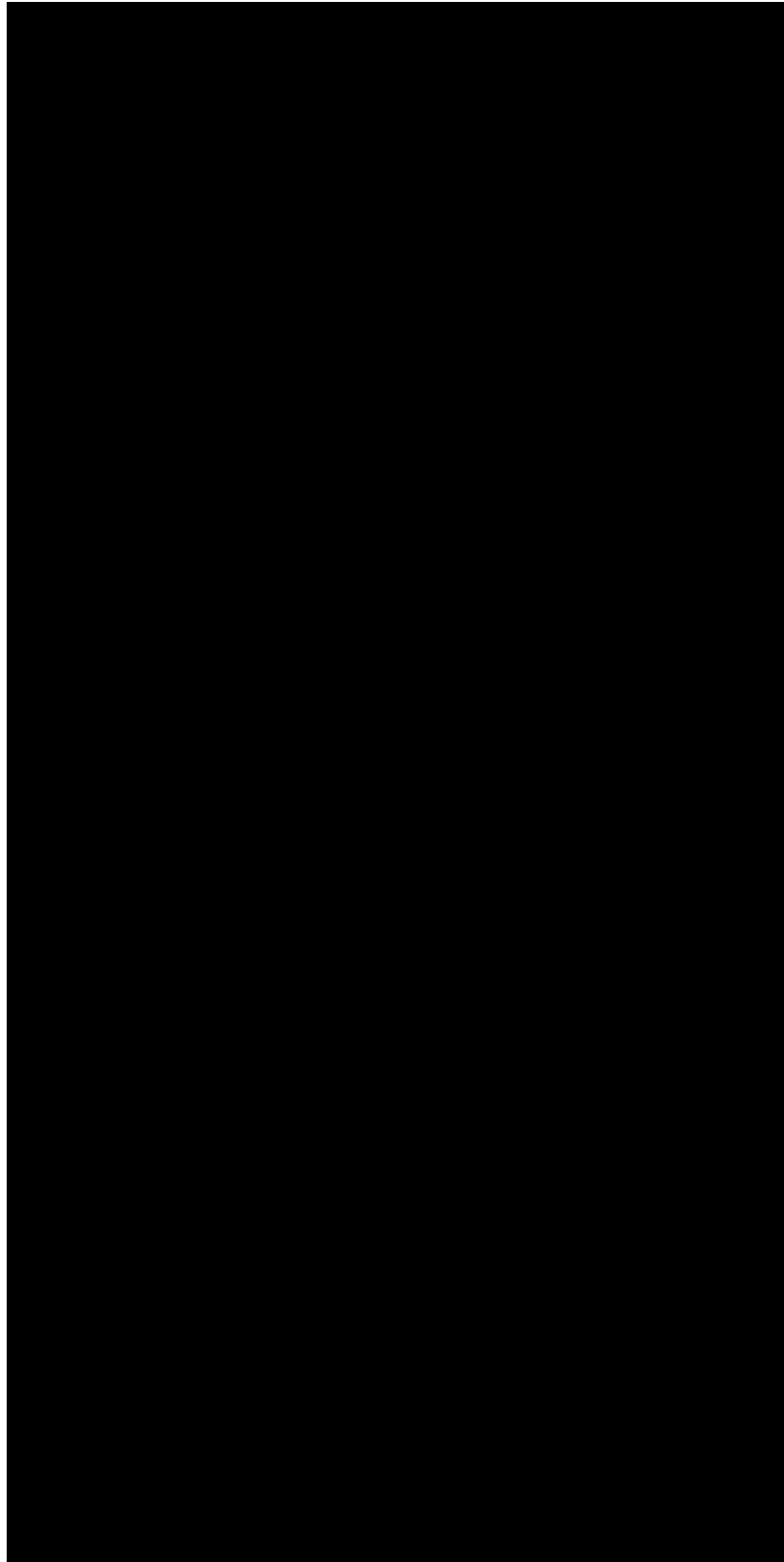

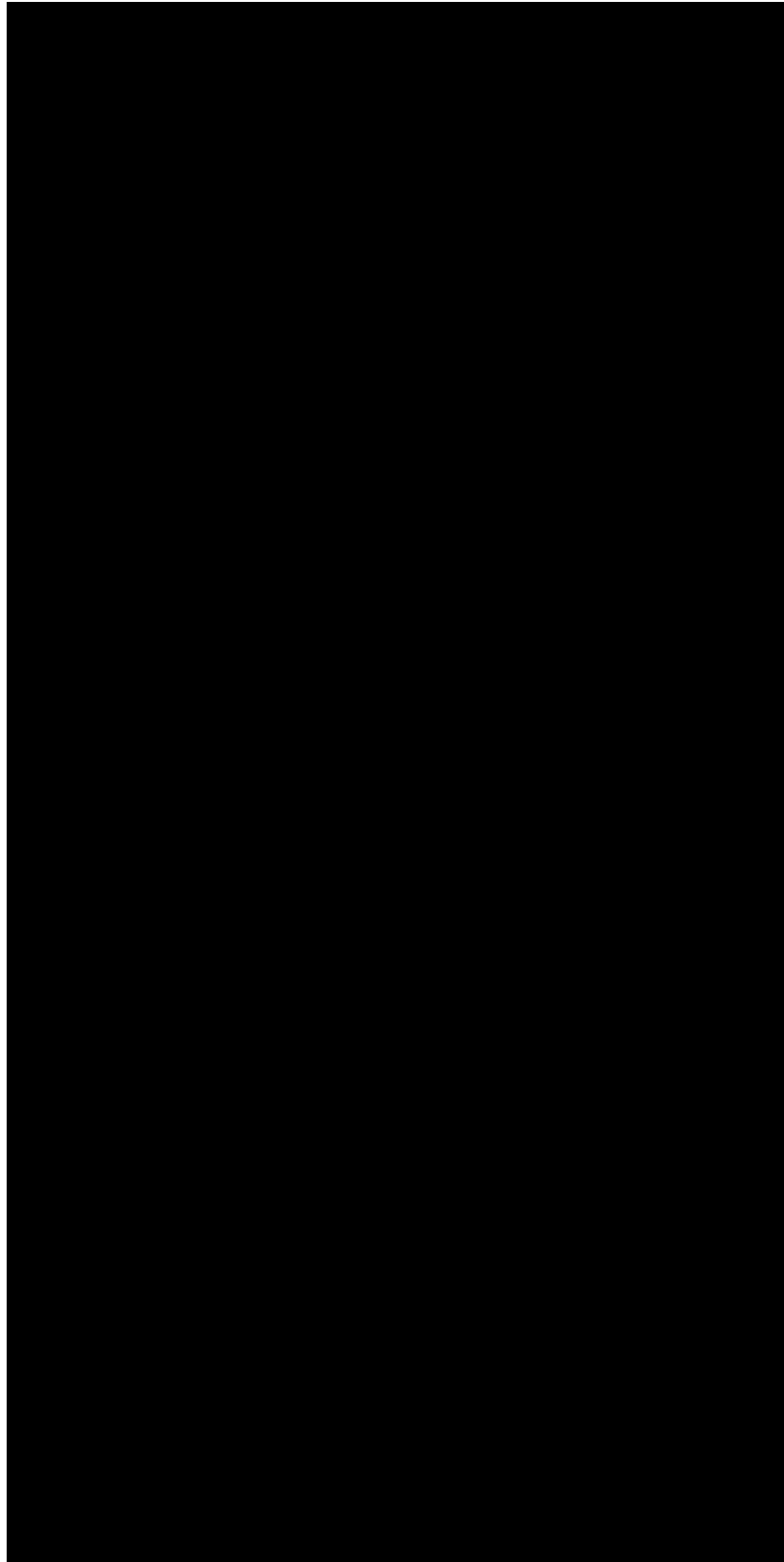

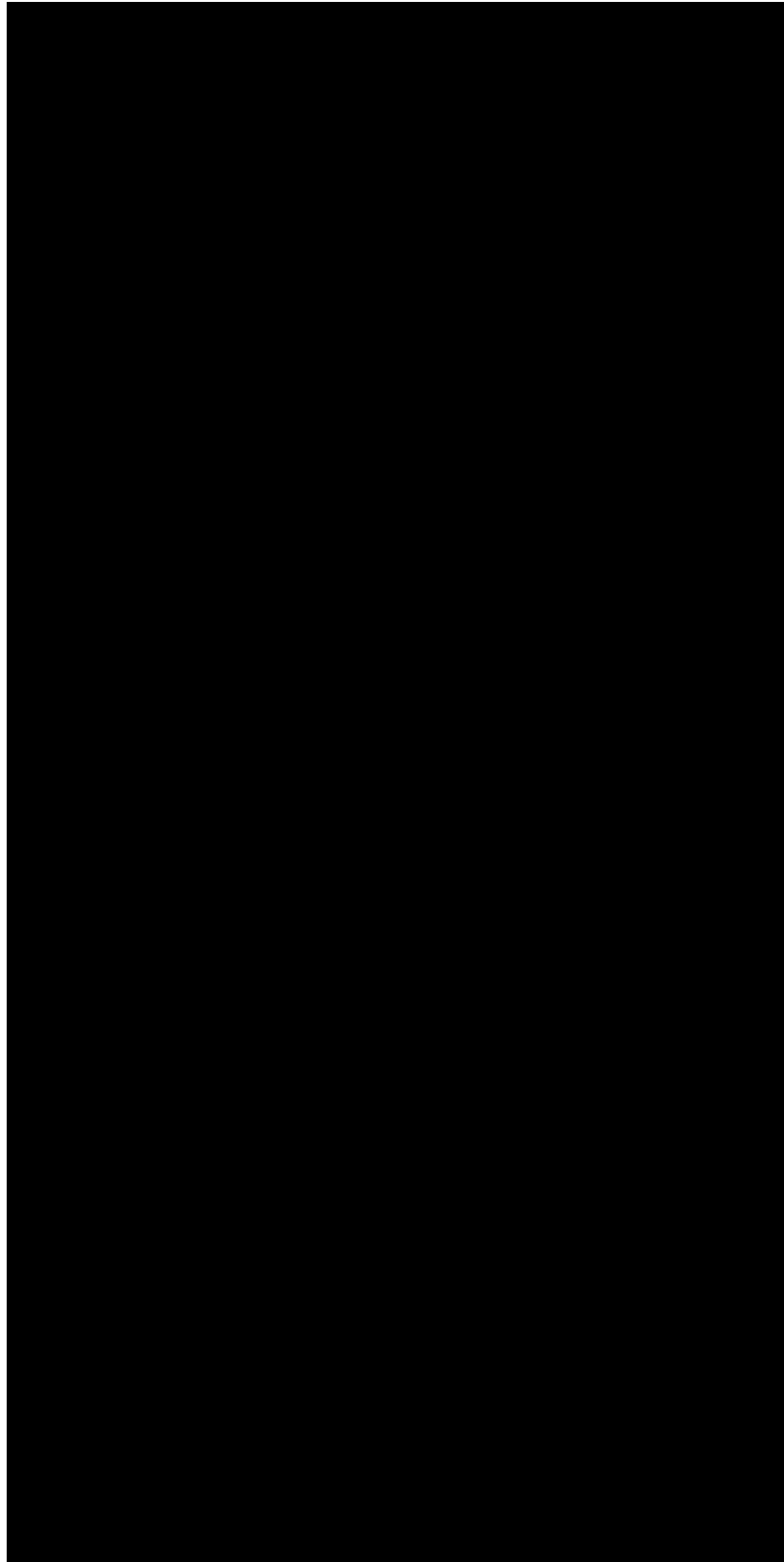

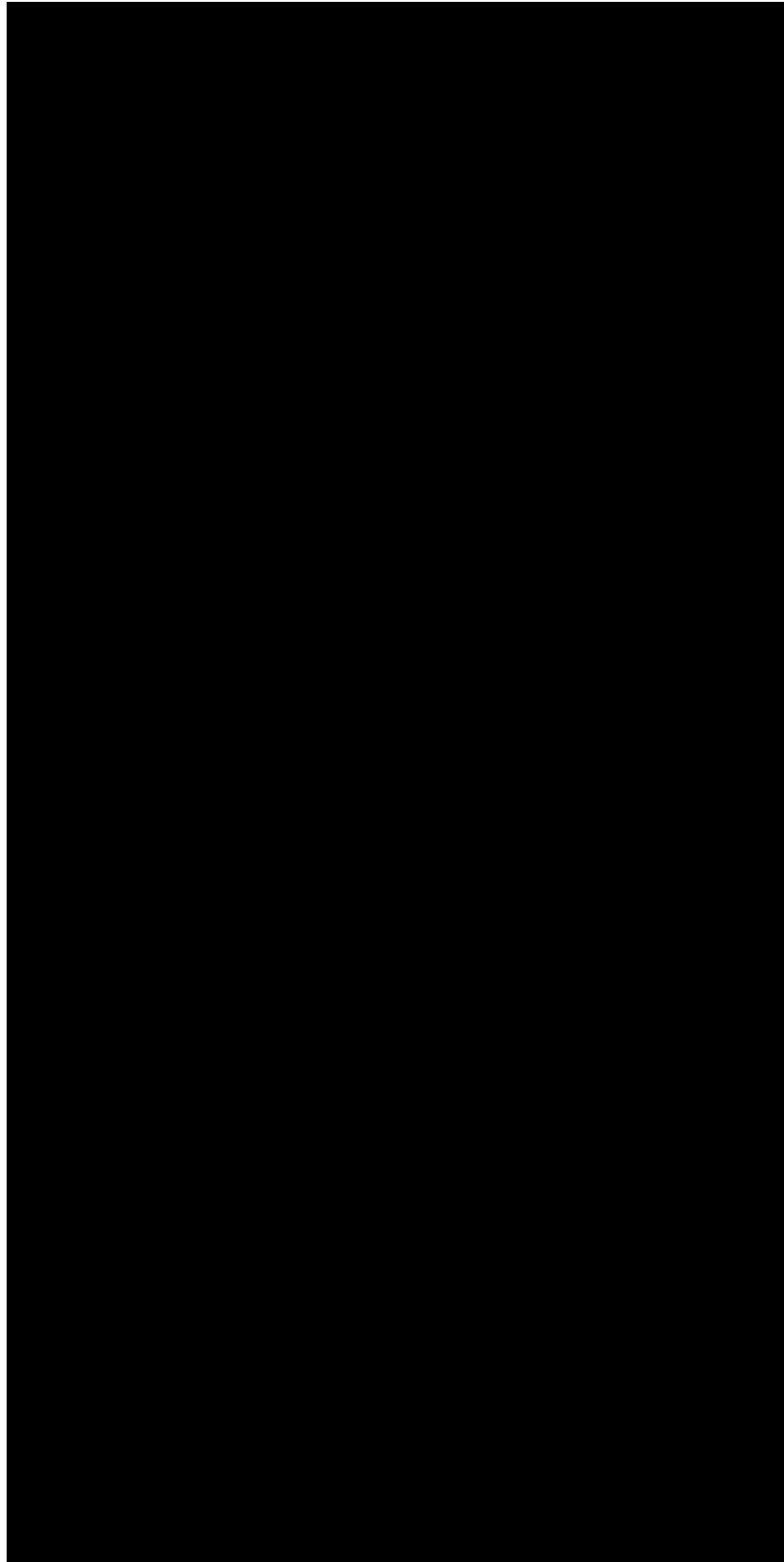

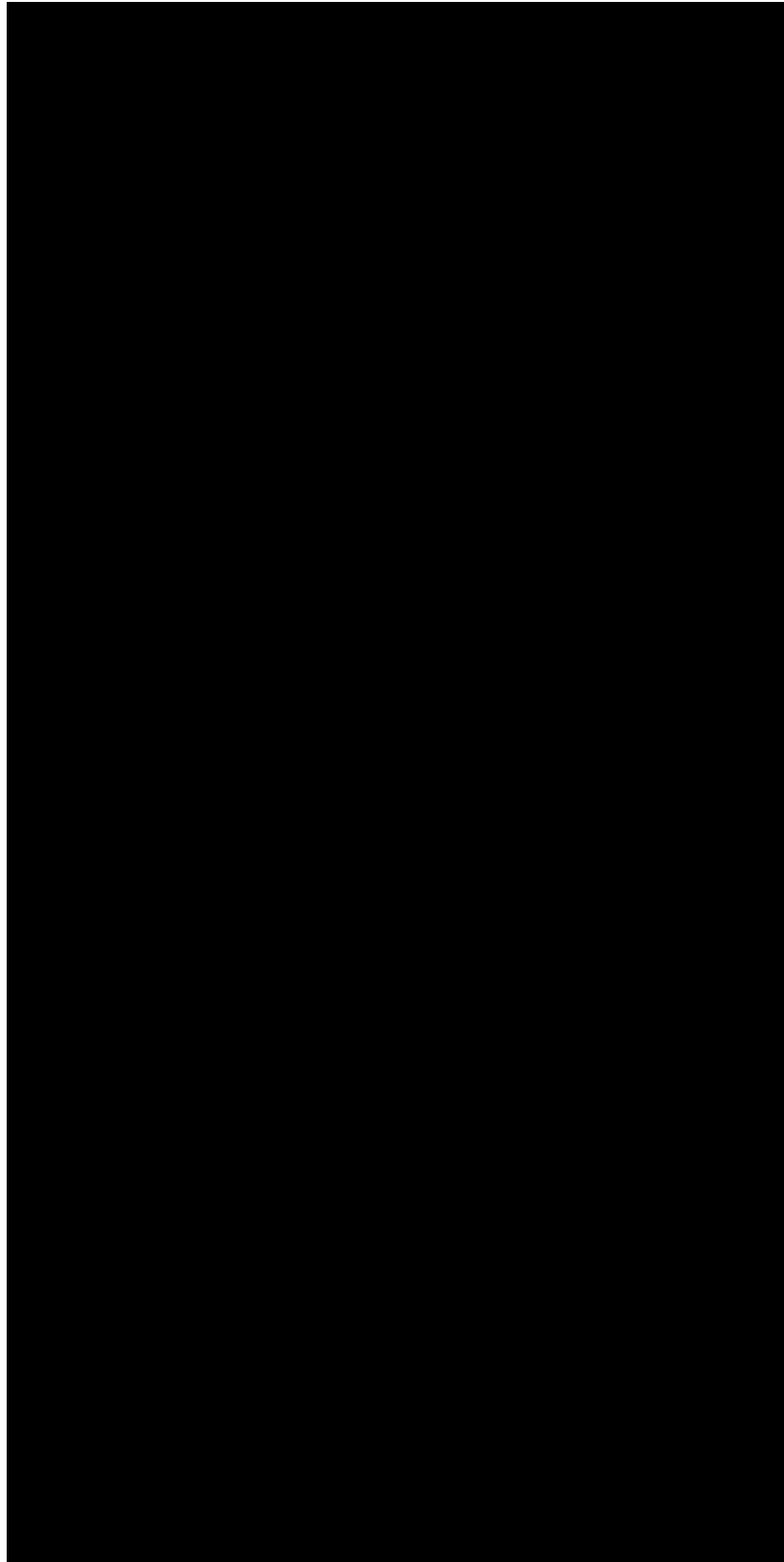

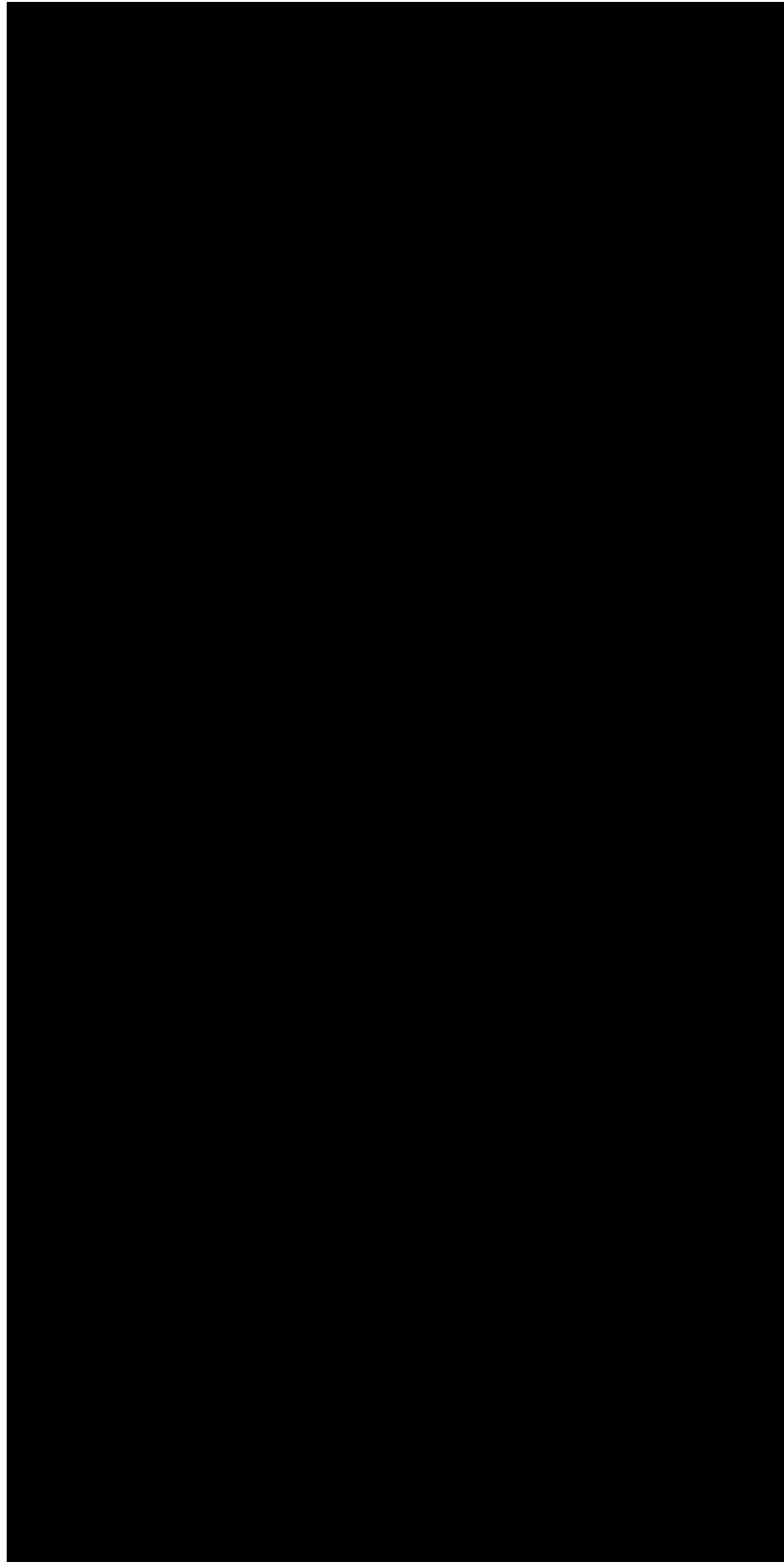

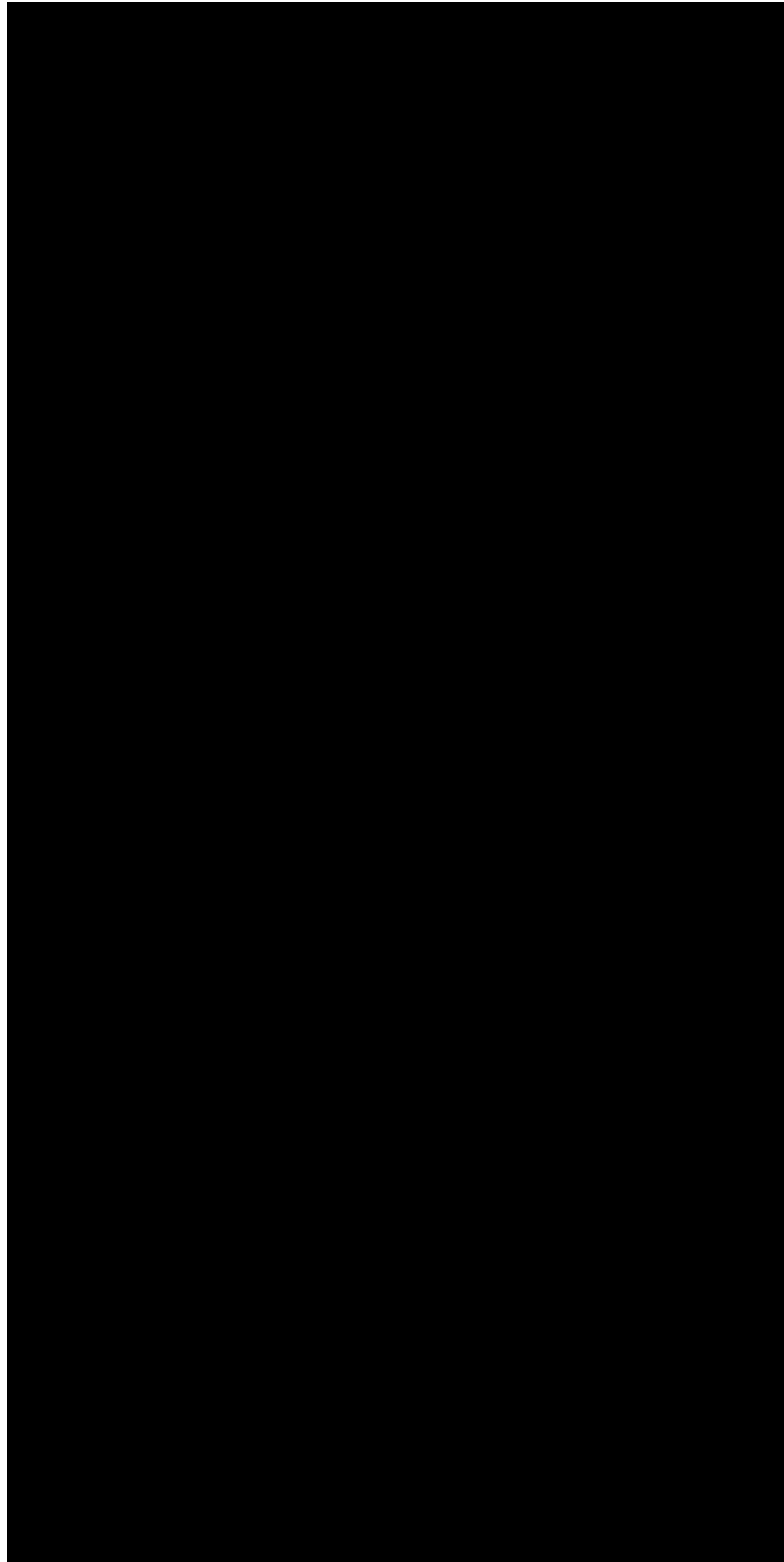

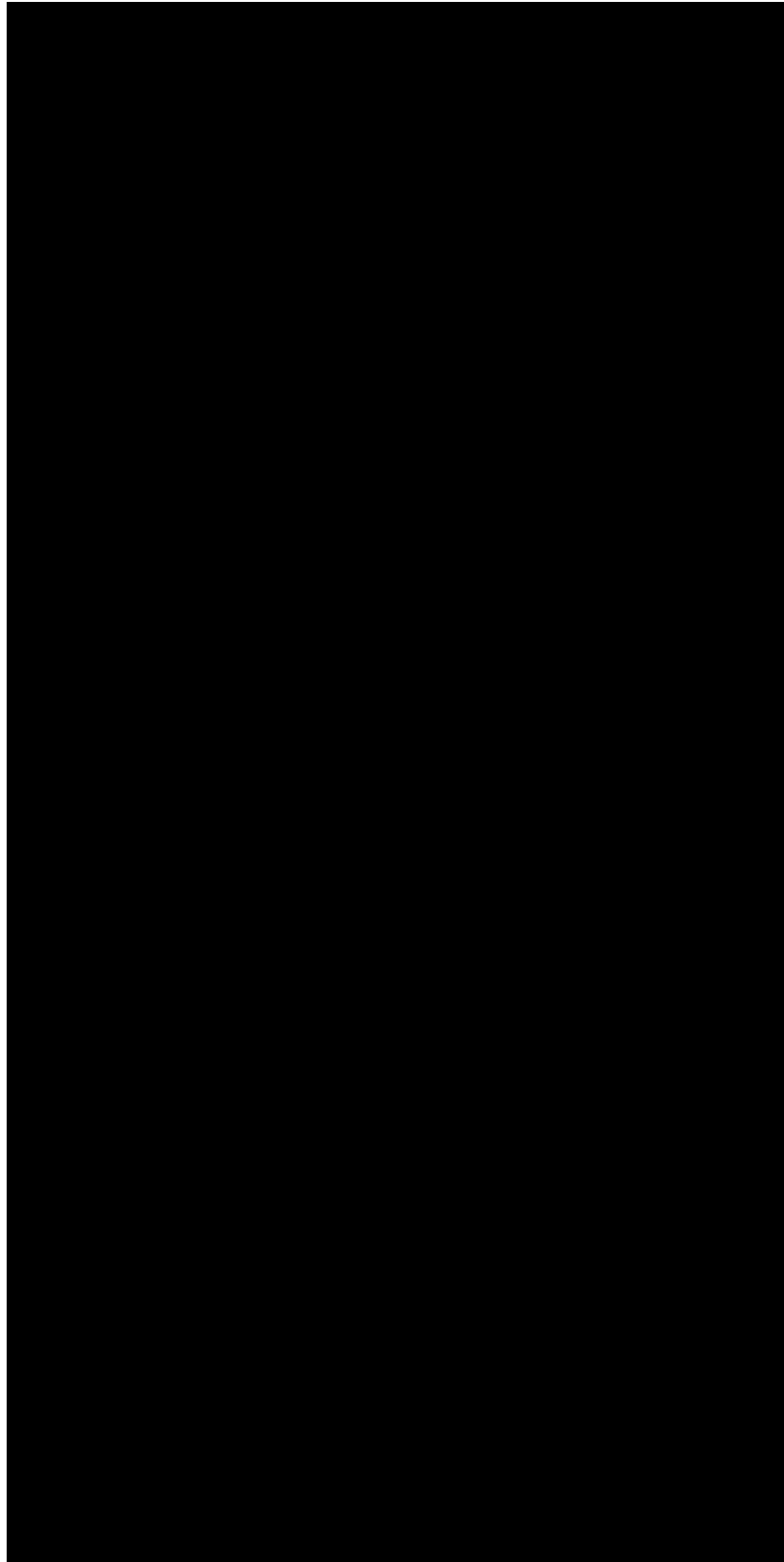

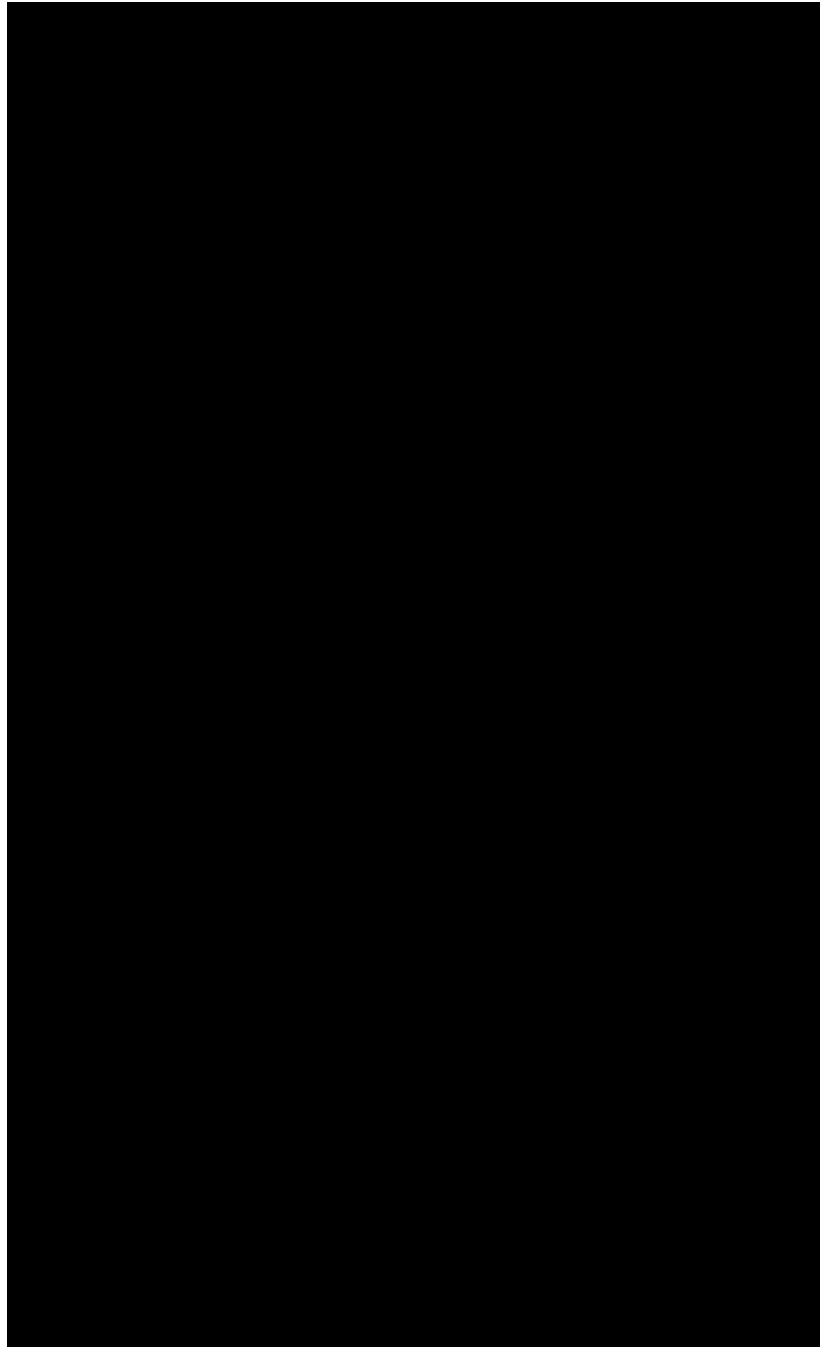

LUOTTAMUKSELLINEN osa päättyy.